

Primorski dnevnik

Postnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

Cena 50 lir

TRST, nedelja 10. novembra 1963

Leto XIX. - Št. 267 (5642)

V deseto leto

Pravzaprav ne gre le za vstop v deseto leto italijanske uprave na Tržaškem ozemlju. Gre hkrati tudi za šestnajsto obletnico vstopa v veljavno mirovno pogodbo, ki bo v februarju prihodnjega leta. Oba datuma sta namreč enako važna za nas Slovence v Italiji, ki se v nobenem primeru nečemo deliti ne po zgodovinskih datumih ne po pokrajinskih upravnih mejah. Slovenci smo Slovenci ne glede na dobo, ki smo jo v eni ali drugi pokrajini preživeli pod italijansko suverenostjo. Pripadajo nam naše pravice prav tako kot zahteva od nas izpolnjevanje dolžnosti državljanov države, katere sestavni del smo.

Ko govorimo torej danes o vstopu v tisto deseto leto, ki zadeva le Tržačane, to nikakor ne pomeni, da smo le za trenutek prenehali upoštevati ostale Slovence v Italiji, za katere je le formalno pravno res, da zanje londonskemu memorandumu priložene določbe posebnega statuta ne veljajo. Ravno narobe, tudi danes, po poteku devetih let, odkar je bilo rešeno tržaško vprašanje, moramo predvsem vnovič povedati, kako je z uresničanjem ali z uresničevanjem določb ustave, ki ne delajo razlike med nami in veljajo enako za vse Slovence v vseh treh obmejnih pokrajinah. Zato moramo ponovno govoriti zlasti o kršenju členov 3 in 6 ustave hkrati. Če se namreč krši prvi, je s tem hkrati kršen drugi — in narobe. In če je bila po dolgih letih pokazana dobra volja ter smo pred dvema letoma dobili komaj prvi zakon, ki se z njim začneja izvajati člen 6 ustave, potem moramo takoj povedati, da je naravnost nezasišano, da se ta, prvi in edini, zakon ne more izvajati zato, ker najvišja izvršna oblast v državi še vedno ni poskrbela za pravilnik, ki ga zakon predpisuje. Upravičeno zgražanje spriču takega očitno namernega brezbržnega ravnanja je prislilo celo goriškega demokristjanskega poslanca, da se je s posebnim vprašanjem posvetnemu in zunanjemu ministru pozanimal, kdaj bo — prvi — za pravilnik poskrbel.

Če torej po eni strani lahko rečemo, da je bila pokazana po toliko letih dobra volja za zakonitost slovenskih šol, moramo takoj dodati, da se je to zgodilo z dvema velikima pomanjkljivostima. Prva pomanjkljivost je bila in je še vedno

v tem, da zakon o slovenskih šolah ne velja za Slovence v videmski pokrajini, druga pa v omenjenem že dvehletnem pomanjkanju pravilnika. Zato moramo v isti sapi govoriti tudi o prvi pomanjkljivosti, ki je morda še hujša od druge, kar enostavno negira obstoj dela naše slovenske skupnosti v Italiji. Med začetno parlamentarno razpravo leta 1961 je bila določba, da morajo imeti tudi Slovenci videmske pokrajine šole s slovenskim učnim jezikom, enostavno črtana iz zakonskih predlogov obeh levičarskih strank, katerih poslanci pa so kljub temu za zakon glasovali ter se hkrati obvezali, da se bodo v drugi zakonodajni dobi zavzeli, da se tako groba krivica popravi. Do sedaj ni bilo čuti, da bi se v tem pogledu kaj storilo. Morda je to spriču znanih dogodkov okrog pripravljanja druge vlade levega centra tudi razumljivo. Upamo pa, da se bodo po rešitvi sedanjih vladnih krize, svoje obveze spomnili. Enako upanje gojimo pri njih glede obljub, ki zadevajo načrt zakona, ki bi zajel vsa osnovna vprašanja slovenske narodnosti skupnosti, kakaj tudi v tem pogledu je bila s strani parlamentarcev obeh strank dana določena obljuba. Sedanjí parlament je sicer star komaj pol leta, toda vsi vemo, kako čas hiti. Zeleni bi, da se tokrat stvari ne bi več zavlačevale.

Ko govorimo o izvajanju ustave, moramo na tem mestu omeniti tudi vladni predlog zakona, da se iz zloglasnega fašističnega zakona o krstnih imenih briše fašistična določba, ki prepoveduje dajanje istih krstnih imen otrokom italijanskih državljanov. Ko pozdravljamo že sedaj ta predlog, bomo prav gotovo še z večjim zadovoljstvom pozdravili njegovo odobritev v obeh zbornicah parlamenta.

Glede izvajanja določb posebnega statuta pa po devetih letih njegovega vstopa v veljavo nikakor nečemo ponovno naštevati vseh kršitev, ki smo jih v našem listu že tolikokrat naštevati: od uporabe slovensčine na sodiščih pa do podpor javnim ustanovam in organizacijam. Ne le, da želimo, temveč zahtevamo, da se pristojna mešana komisija, ki mora za izvajanje teh določb skrbeti, sestaja redno. Ugotavljamo namreč, da je od devetega zasedanja do danes poteklo že skoraj eno leto, čeprav nikjer ni bil objavljen sklep o kakršnem koli preklicu dogovora, da se bo komisija sestajala dvakrat letno. Želimo tudi, da bi bila zasedanja komisije plodna, kakaj za njeno dosedanje delo tega izraza tudi pri najboljši volji nismo mogli še uporabiti. Mnenja smo namreč, da se italijanska stran ne more več izgovarjati na kakršnih koli dokladnih odpor tako imenovanih »patriotičnih sil«, ko smo pa v preteklem mesecu videli vso klavirno izoliranost novih fašistov, ki jim — za razliko od leta 1961 — v protislovensko hajko ni uspelo pritegniti niti 400 svojih mladih pristavev.

Prihodnje leto bomo ob tem času in na tem mestu poskušali napraviti bilanco desetih let izvajanja določb posebnega statuta. Devet ali deset let ni kratka doba. V njej se je zlasti v odnosih med obema državama zgodilo zelo mnogo pozitivnega in vedno smo bili prepričani, da le v okviru in na podlagi takih zobjajanih odnosov tudi mi lahko dosežemo spoštovanje svečano podpisanih mednarodnih obveznosti. Ali smo se motili?

Za iskren in realen odgovor na to vprašanje moramo namreč upoštevati tudi dejstvo, da do vstopa v deseto leto londonskega memoranduma s posebnim statutom vred, tega za nas tako važnega mednarodnega sporazuma parlament italijanske republike še vedno ni ratificiral. Ali ga bo pred vstopom v enajsto leto te tako svetojstne veljave. Zato obžalujemo izjave enega glavnih članov italijanske delegacije mešane komisije na znanem mednarodnem begunskem zborovanju v Trstu, izjave, ki jih dnevni tisk ni mogel ali pa ni hotel objaviti prav zaradi njihove absurdnosti. A s istim izrazom označimo lahko tudi pomanjkanje ratifikacije same,

Od zgoraj navzdol: voditelji treh najmočnejših strank levega centra Aldo Moro (pol. tajnik KD (260 poslancev in 133 senatorjev), pol. tajnik PSI Pietro Nenni (87 poslancev in 44 senatorjev) ter pol. tajnik PSDI Giovanni Saragat (33 poslancev in 14 senatorjev), ki bodo prihodnji teden vodili s pol. tajnikom PRI Oronzo Reallem (6 poslancev in nobenega senatorja) pogajanja za sestavo nove vlade levega centra, ki bi se naslanjala na solidno večino najmanj 386 poslancev (od skupno 630) in 191 senatorjev (od skupno 320).

Dve strahoviti nesreči na Japonskem sta terjali več sto človeških žrtev

V nekem rudniku je eksplodiral janski plin, ko je bilo na delu nad tisoč rudarjev - Trčenje med vlaki na nezavarovanem križišču

TOKIO, 9. — Na Japonskem sta se dogodili dve hudi nesreči, ki sta terjali zelo veliko človeških žrtev. Prva se je zgodila v nekem rudniku premoga blizu otoka Kjušu, druga pa blizu Curuma južno od Tokia.

V rudniku blizu Amute, ki pripada družbi «Mitsui Bussan Kaisha», je eksplodiral janski plin, ko je v rudniku bilo 1200 rudarjev. Okoli 20. ure so javili, da so do tedaj ugotovili 121 mrtvih rudarjev, drugih 200 pa je še blokiranih v rudniku in je malo upanja, da so ostali živi. Veliko število rudarjev je bilo ranjenih.

Reševalne skupine delajo z največjo vnemo ob razsvetljavi reflektorjev, da bi dosegli do blokiranih rudarjev. Radio in televizija stalno oddajata posebna sporočila. Policijci izvedenci menijo, da je eksplozijo povzročila iskra kakega električnega aparata ali pa kakega vlaka, ki prevažajo rudo,

ton premoga na leto. Pozneje je policija javila, da so dotle ugotovili, da je v rudniku zgubilo življenje 176 rudarjev, 130 jih je bilo ranjenih, 450 so jih rešili, 463 pa jih je še v rudniku ter se ne ve, ali so živi ali mrtvi.

Predstavniki ravnateljstva rudnika je javil, da so nekateri rudarji zgubili življenje takoj ob eksploziji, drugi pa so se zadušili zaradi navzočnosti plina. Ko je nastala eksplozija, je bil rudnik poln rudarjev, ker so bili v njem rudarji, ki so pravkar končali delo, ter rudarji, ki so prihajali na delo.

V začetku omenjena železniška nesreča je tudi terjala nad sto človeških žrtev. Dogodila se je nočjo blizu Curumija, južno od Tokia. Na nekem nezavarovanem prehodu je tovorni vlak zadel ob tovornjak. Vlak se je ustavil in kmalu zatem je od

zadaj zadel vanj potniški vlak. Od spredaj pa je v tovrni vlak zadel potniški vlak, ki je vozil v nasprotni smeri.

Število mrtvih potnikov ni še do kraja ugotovljeno, ker imajo velike težave pri reševanju ranjenecv in iskanju mrtvih pod razbitinami vagonov. Številna trupla so še med povitimi železjem.

V prvih večernih urah so javili, da znaša število mrtvih 112, ranjenih pa nad 90. Kakor rečeno, pa so še mnoga trupla med razbitinami vagonov.

Okoli polnoči so javili, da so izpod razbitin potegnili drugih dvajset mrličev, tako da je število mrtvih naraslo na 132, medtem ko je ranjenih 64; bojijo se, da bodo nekateri od teh umrli.

Na kraju, kjer se je dogodila nesreča, je na železniški progi šest vzporednih tirov, po katerih vozijo najhitrejši vlaki na

Japonskem v presledkih ene minute.

Sele eno uro po nesreči so lahko organizirali učinkovito reševalno pomoč. Prišlo je veliko gasilcev, bolničarjev, zdravnikov in ambulant. Žrtve so med potniki dveh vlakov, od katerih je eden prihajal iz Tokia, drugi pa je bil namenjen v prestolnico. Oba sta zadelo ob tovorni vlak, ki je bil po trčenju s tovornim avtomobilom ustavljen na tiru. Reševalno delo se nadaljuje tudi ponoči ob razsvetljavi reflektorjev.

V medijih jutranji svetlobi nadaljujejo reševalne skupine iskanje mrtvih in ranjenih med prevrnjenimi in razbitimi vagoni ter povitimi železjem. Po prvi preiskavi so javili, da se nesreča ni dogodila zaradi trčenja tovornega vlaka v kamion, kakor se je sprva mislilo. Vzroke nesreče morajo še ugotoviti.

OB STOPETDESETLETNICI ROJSTVA

Veliki narodni buditelj koroških Slovencev

Andrej Einspieler spada med velikane našega rodu in si je s svojim življenjskim delom, posvečenim slovenskemu ljudstvu in jeziku na Koroškem, postavil časten spomenik in njegovo ime je neizbrisno zapisano v knjigi zgodovine slovenskega naroda

«Prihodnje sredo, 13. novembra, bomo obhajali 150-letnico rojstva Andreja Einspielerja, politika, publicista in organizatorja, velikega narodnega buditelja koroških Slovencev in odločnega bora za pravice in enakopravnost našega ljudstva. Hkrati se letos spominjamo 75-letnice njegove smrti, piše koroški «Slovenski vestnik» in nadaljuje:

Andrej Einspieler, eden izmed velikih med velikani našega rodu, si je s svojim življenjskim delom, posvečenim slovenskemu ljudstvu in jeziku na Koroškem, postavil časten spomenik in njegovo ime je neizbrisno zapisano v knjigi naše zgodovine. Znan nam je predvsem kot soustanovitelj Mohorjeve družbe ter kot najplodovitejši slovenski časnika na Koroškem, ki je poleg številnih drugih listov ustanovil in vodil tudi poltedenik «Slovenec», prvi slovenski politični časopis na Koroškem, o katerega vseslovenskem pomenu je dr. Fran Vatovec, najboljši poznavalec zgodovine slovenskega časnika, zapisal med drugim naslednje:

«Januarja 1865 je zapihala iz Celovca proti Ljubljani politična burja. Do kraja je razpihala monopolistične časnike manjše ter iluzije, ki so obsedle proukarske kroge totalitarnosti bleiweisovščine. Presenetljiva je bila novica, ki je pribrela iz koroškega osrčja: Andrej Einspieler, liberalno usmerjeni duhovnik, koroški gromoznik in politični javnoevidec, je pričel izdajati poltedenik «Slovenec», prvi slovenski politični časnik na Koroškem, potem ko se je bil upeljal pri zasnovi svojih prvih dveh nemških periodičnih tiskov, to je časopisa «Stimmen aus Innerösterreich» (1861-1863) ter časnika «Drau Post» (1863-66), ki sta jima sledila poneže še «Kärntner Volksstimme» (1876-1883).»

«Od decembra 1866 pa do 25. aprila 1867 prihaja «Slovenec» na svetlo trikrat tedensko. Urejuje ga upokojen župnik J. E. Božič. Vsakdo pa ve, da je to gola formalnost. Iz ozadja usmerja «Slovenec» in ga vodi Andrej Einspieler, ki nastopa pred javnostjo kot lastnik lista leta 1866 (do št. 95). Časnik ima 627 naročnikov. Za začetek še kar gre. Od kritičnosti Einspieler roti slovensko gosposodo, bogatine in uradnike. Ne priznava njihovega erodoljubnega bahanja. Zaradi njih se ne more «Slovenec» razmahniti, se ne more razviti v dnevnik.»

«Politično smer lista nakazuje poleg naslova tudi einspielerjevski patetični podnaslov: «Živi, živi duh slovenski, budi živ na vseh Zvežen, obredno doneči program po oznanja v prvi številki slovenskega duha, ki je prijatelj cerkvi, pravi omiki in močnimi Avstriji. Toda to programsko razglaseje zveni in se suče ko harmonika. Svečana Andrej jo zvi-ja in čara na svoj način. Kratci

in lika posvetne velikaše, pa tudi cerkvene kneze». To velja predvsem za ljubljanskega škofa Vidmarja in mariborskega Stepišnika. Poživlja svoj stari narodnostni in liberalno katoliški nazor, ko odklanja pitarije «Vol's freunda», glasila kardinala Ravcherja: «To je tista pospoda, ki sedanje gibanje raznih narodnosti za nekrščansko in ajdovsko obsoja in pogublja, pa vse nemške rodoljube, ki se za svoj narod potezoje, kot najhuje puntarje v deveti pekel pehajo». Ko medli bedni avstrijski konglomerat po Kraljevem gradu v najhujših popadkih in stikah, pomoli pogumni Einspieler avstrijskim oblastnikom posmehljivo pod nos kopico očitkov po preizkušenem izsiljevalnem receptu starih Rimljanov: do ut des! Zopet dualizem grmi in zoper pojave nemškutarstva. Za federalizem se bojuje. Nenehno vihti za pravice slovenskega koroškega ljudstva in enakopravnost slovenskega jezika svoj najnevarnejši rapir: izvrstno časnikaško pero. Prisrčno, otroško naivno zre v slovenska obzorja.»

«Z vseh strani renčijo Andrejeve nasprotiki, ki jih je zmerom več. In prežijo na sladki trenutek obratuna. Posvetni in cerkveni močevrsti so med njimi. Uzalje ne «Novice» zagrnejo že od vsega začetka z grobnim molkom. Tudi med labodsko duhovščino ima svoje zopernike: mariborski bogoslovci ne smejo prebiti «Slovenca», da se ne bi okužili zaradi kritičnih opazk na škofa Stepišnika. Sele čez čas si utre pot milejša praksa: voditelji duhovništvine vidijo v duhovniški «Slovenca» čitati, pa ne rečejo nič.»

«Ko je Einspielerjev «Slovenec» ko biserna školjka izstnil iz sebe svojo poslednjo belečino, planjejo po njem celovski nemškutarski masčevalci, Načuvani, ustrahovani tiskar Ferdinand pl. Kleinmayr odpove s 1. majem 1867 nadaljnje tiskanje lista. Odpoved je prišla par dni prej. Čez slovensko zemljo se je vlekel pušni mrak. Iz proukarske Ljubljane se je utrgal dolgotrajni, škodoželjni krah. «Novice» spet začnejo s svojim časnikaškim monopolom, toda le za krajši čas. Usodni sunek o ta uzurpirani monopolizem je čez čas treščil z drugega oboda slovenske zemlje, iz Maribora, kjer je za «Slovenskim gospodarjem» vzklikl «Slovenski Narod», glasilo mladostloveške opozicije. Sele sedaj je obležal Načuvski monopol razbit na tleh.»

«S prijetnim presenečenjem in zadovoljenjem pa je sprejela rojstvo celovskega «Slovenca» struja mladostlovecev. Sredi razmisljanja o lastnem časniku ko prehitri Andrej Einspieler, ki je svojo očitno hero temeljito spustil v Slovencev, časnikaških predelih. Od njem še druga vidnejša predstavnik katoliškega liberalizma na Slovenskem, učenjakarski amater D. Trstenjak in taborniki, ljudski gromoznik Božidar Rač, nadalje še organizator mladostloveškega tiska dr. Joža Vojtkaj, gentlemanki svetovljan dr. Pavel Turner in drugi stalni sotrudniki.»

«V žarišču tega časnikaške kroga srečamo tudi Frana Levstika, barda in klasika slovenskega časnikaštva. Prvi od mladostloveškega kroga se počene v to žarko časnikaško areno, prvo svobodno politično tribuno v slovenskem javnem mnenju, ki je prvi hip priklene nase mlado protibleiweisovsko opozicijo. Tretjič zajame Levstika čar časnikaškega kritičizma in dinamizma. Prve so bile «Novice», kjer pa ni vzdržal od zoprnih «Bleiweisovskega patriarhata. Za tem lastni «Naprejek» ga je pa že v drugem letu izhajanja strlo zobato kolese avstrijskega cenzurne mehanizma. Sedaj pa mu odpira Einspieler z razprostrtimi rokami stolpce svojega časnika, ki prenaša svoj koroški okvir v vodilni slovenski politični časnik protibleiweisovske smeri.»

«Konec celovskega «Slovenca» pa ni posušil časnikaškega plesa Frana Levstika. Še ostreje ga je šilil in pripravil za četrto razdobje svoje časnikaške dejavnosti. Že se je sitalo s suvereno vodnjega slovenskega žarišča, iz Maribora, kamor se je z vletom mladostloveškega «Slovenskega Narodas» 1868 premaknilo fešične norih pobud v slovenskem časnikaštvu. Andrej Einspieler zaključuje svoj članek glasilo koroških Slovencev. Zato je prav, da se tega velikega moža spomnimo tudi Slovenci v Italiji.

DANES

Medtem ko še vedno niso našli vseh trupel ponesrečenecv ne v Skopju ne v soteski Valent, moramo danes poročati o dveh novih strahovitih nesrečah, ki sta se večeraj pripetili na Japonskem: v nekem rudniku je eksplodiral janski plin in po najkvejših vesteh je bil tisoč rudarjev morda skoraj polovica zgubila življenje; na nekem nezavarovanem železniškem križišču pa je prišlo do trčenja vlakov in večeraj so do polnoči našli že 132 smrtnih žrtev nesreče.

V Italiji pa njen državni poglavar predsednik republike Segni ničl večeraj — čeprav se je to pričakovalo — ni še nikomur poveril mandata za sestavo nove vlade, ker je že predvečernjim zaključil posvetovanja za rešitev vladne krize. Očitno čaka na sklepe zasedanja socialdemokratskega in republikanskega glavnega odbora. Zato se pričakuje, da bo povabil na Kvirinala Aldo Mora, edinega doslej možnega predsednika bodoče vlade, šele jutri.

Med nadaljevanjem sedanjega važnega zasedanja generalne skupščine OZN je večeraj skupina desetih latinskoameriških držav (Brazila, Brazilja, Čile, Kostarika, Ekvador, Salvador, Haiti, Mehika, Panama in Urugvaj) predložila načrt resolucije, ki se zavzema, naj bi se države Latinske Amerike odpovedale izdelovanju, vskladiščenju in sprejemanju ter prekluzanju atomskega orožja in vozil zanj. V resoluciji se še prav posebno poudarja, naj bi jedrske države v celoti sodelovale pri uresničenju tega smotrov, ker je za to, po podpisu moskovske pogodbe, nastalo ugodno ozračje. Skratka: Latinska Amerika noče nikakor biti vključena v nevarno in porazno tekmo z atomskim orožjem.

Vse kaže, da bo na osnovi načel, ki so bila sprejeta na znanem konferenci v Adis Abebi moč dokončno rešiti tudi alžirsko-maroški spor, ki grozi z novimi oboroženimi spopadi, če bi se sedanje začasno premirje prekinilo.

Delegacija KD za pogajanja: Moro, Gava in Zaccagnini; delegacija PSDI: Saragat, Lami Starnuti, Orlando in Tanassi - Centralni odbor PSDI odobril okvirni program za pogajanja - Resolucija vodstva KPI o sedanjem političnem položaju

čakršno je vodila Karamanovića vlada. Tudi njene glavne zamisli o narodnem gospodarstvu so zelo blizu pogledom prejšnje vladajoče stranke. Spremenil se bo morda način vladanja, Papandreu ni v predvidilni kampanji oporekal prejšnji vladi: gospodarskih uspehov, kritiziral pa je strahovite razlike v življenjski ravni, in je obljubil, da bo socialna pravičnost

Nepričakovan obisk

R. TURNER

Hamilton je ostal v avtomobilu. Čakal je. Večer je bil topel, sadljivo topel, kakršen bi bil lahko v juliju in ne v septembru.

Vsa okena avtomobila so bila spuščena. Tudi okna hiš v tem delu mesta so bila skoraj na stečaj odprta. Slišal je napovedovalčev glas, ki je v višini in prisljano govoril o kakovosti neke avtomobilске znamke. Potem je slišal točno reprodukcijo plošče rock and rolla pa spel glas neke ženske, ki se je zadržala nad otrokom.

Vse to pa se je skoraj z istim ritmom skladalo z njegovimi mislimi. Uspelo mu je, da je od časa do časa pomislil tudi na sebe, na Kay in na Dona Stafforda. Misli so se mu pomešale in prepletale v nekak divji vrtiljak, ki mu je v glavi povzročil strahovito bolečino.

Se dalje je sedel v avtomobilu, poslušal in razmišljal. Ni premaknil pogleda z vrat hiše, skozi katere je pred eno uro izginila Kay in skozi katere bi se morala verjetno tudi kmalu vrniti.

Bal se je, da ne bi opazil, ko se bo vračala. Njen prihod iz hiše bo namreč pomenil zadnjo spodbudo, da stori to, za kar se je odločil.

Ko je tako nepremično sedel in pričakoval ta trenutek, si je pokušal trezno in razumno predložiti, zakaj mu je Kay lahko storila kaj takega. Kaj je potrebovala in česa on ni imel, da je Kay našla to prav pri človeku, kot je Stafford? Morda ni bil dovolj pozoren in uviden?

Zensk včasih res ni mogel razumeti. Seveda, Stafford je bil mlajši, toda Hamilton si ni mislil, da bi bil to lahko povod. Ta človek jo je gotovo začaral ali nekaj podobnega, samo da ji je pripravljen do tega, da sedaj počenja take stvari. Prav, toda urok bo prenehal ta večer.

Minilo je okrog pol ure, ko je Hamilton slednjič opazil odhajajočo Kay. Zaprta je bila, v kateri je stanoval Stafford. Z nekakim studom je opazoval Kay, ki se je previdno razgledovala na vse strani, kot tudi izraz očitne krivde v njenem obnašanju. Ni se bal, da bi ga opazila, saj si je našel kritje za širokim deblom, daleč od ulične svetilke in prav na nasprotni strani od tiste, v katero je vedel, da bo odšla Kay, ko se bo vračala domov.

Počakal je, da mu je Kay izginila izpred oči, potem pa je iz žepa izvlekel gumijaste rokavice, kot jih uporabljajo zdravniki in ki jih je malo prej kupil v centralni lekarni. Previdno jih je navlekel. Pošteno se je moral potruditi, da mu je to uspelo. Ko si jih je slednjič naravnal, je stopil iz avtomobila. Stopal je z drobnimi koraki, ki se nikakor niso skladali z njegovo visoko in močno postavo, proti vходу hiše, v kateri je stanoval Stafford.

«Izvolite?» ga je vprašal Stafford.

Kot da bi ga Hamiltonov prihod presenetil. Hamilton je bil prepričan, da je Stafford ob zvoenju pomislil, da se je iz kakršnega koli vzroka vrnila Kay. Ko je sedaj zagledal smehljivega se Hamiltona, se je umiril.

S tihi, skoraj sramežljivim glasom je rekel Hamilton: «Gospod Stafford, moral bi se pogovoriti z vami o neki zelo važni in zaupni zadevi.»

Stafford je nekaj časa okleval, potem pa se je odmaknil in spustil Hamiltona v stanovanje. Ko je za njim zaprl vrata, se je Hamilton priklonil ogledovalcu po velikem salonu. Ni opazil, kako je opremjen, ni gledal, vohal je.

«Tudi če ne bi vedel, da je Kay od tod ravno odšla,» je rekel, «bi bil prepričan, da je bila tukaj. Cutim njen vonj.»

«Kay?» je z veliko težavo vprašal Stafford.

«Da, Kay Hamilton, Kay.»

«Jaz... ah... bojim se, da vas ne razumem, gospod. Kdo ste in kakaj ste prišli?»

«Ime mi je Hamilton, Imam isti priimek kot Kay.»

Stafford je dihal z naporom in se enkrat je zakusil. Hamilton je razumel, da mu je beseda obitala v grlu.

«Zal mi je, gospod,» je Staffordu končno uspelo spregovoriti, «nisem vedel. Častna beseda, ničesar nisem vedel. Kay mi je prisegla, da ni...»

«Nisem prišel sem, da bi o tem razpravljala,» ga je prekinil Hamilton. «Zelim le, da se s Kay več ne ukvarjate. Ni mi všeč, da uganja take stvari.»

Ko je videl, da se mu Hamilton s svojo značilno hojo približuje, je Stafford vzdignil roke, kot da bi se hotel zaključiti in rekel: «Ne bo počenjala, hotel bi reči... ne bom več... To vam obljubljam, gospod. Ni razloga, da bi zaradi tega med nama prišlo do obračuna.»

Toda Hamilton se ni hotel usta-

viti. Stafford se je umikal, dokler se s hrbtom ni dotaknil stene. Stafford je s straham v očeh opazoval Hamiltonove roke, ki so lezele iz žepov. Videl je njihovo moč in velikost, videl je tudi gumijaste rokavice, ki so jih pokrivalo. Toda bilo je prepozno. Skušal je uteči, skočil je v stran, toda Hamilton se je že vrnil nanj. Dve veliki orokavični roki sta se oprijeli vratu.

Stafford je obupno poskušal oslabil pritisek, boril se je z vsemi svojimi močmi, toda Hamilton je pritiskal vse močnejše in močnejše, dokler mu velike kaplje znoja niso pričele polzeti po rokah, iz gumijastih rokavic, in vse dotlej, dokler ni občutil, da se je Stafford umiril.

Hamilton je stiskal še dolgo dolgo, še tedaj, ko je Staffordovo telo nepremično in mrtvo viselo med njegovimi rokami. In ko je tako stiskal, je obrnil pogled v stran, da mu ne bi bilo treba gledati, kaj se dogaja na tistem obrazu.

Ko se je prepračil, da je končano, je spustil truplo in tiho, kolikor je le mogel, zapustil stanovanje. Bil je prepričan, da ga nihče ni videl. Sedel je v avtomobil in čez nekaj časa skozi odprto okence vrgele rokavice na cesto.

Ko je prišel domov, je bila Kay v kopalnici in si pred ogledalom urejevala priske. Bila je visoka ženska, krásnega telesa, da niti razmišljena in cenena domača halja ni mogla skriti njenih oblik in mikavosti. Njen obraz je imel neke črte in lahko bi bila tudi ljubka, če bi njen obraz ne bil tako brezizrazen in brezvoljen. Imela je okrog 35 let, torej dvajset manj kot Hamilton.

Obrnila se je, ko je ga je zaslišala prihajati in ga pričakala z lahkim nasmehom:

«Zal mi je, da sem se tako dolgo zadržala v knjižnici zaradi tistih raziskav, primerne knjige je bilo zelo težko najti. Toda, kje si bil ti, dragi?»

«Brez tebe sem se počutil malce osamljenega,» je odgovoril Hamilton, «zato sem odšel na sprehod. Si bila v skrbeh, ko me nisi našla doma?»

«Malo že.»

«Pohiti s česanjem, Kay,» ji je rekel. «Danes zvečer so na televiziji tiste oddaje, ki so nama všeč. Zelo sem pogrešal tiste lepe večere, ki sva jih preživljala skupaj in ki jih je vedno manj, odkar so te tako zavzele tvoje... raziskave.»

Kayinega odgovora ni slišal. Razmišljal je, kako bo reagirala, ko bo zjutraj zvedela za Staffordovo smrt.

Upal je, da njegova hči ne bo preveč trpela in da je to ne bo preveč pretreslo. Mar ni zanjo najlepše in brezskrbno življenje pri očetu, ki bi nad njo in skrbi zanjo in ki ji nudi vse, kar lahko nudi oče, sicer vдовec, svoji hčeri, ki jo, obožuje?

Carla Fracci, prva plesalka milanske «Scala», navdušuje občinstvo pri baletnih predstavah v gledališču «Verdi». Zadnji nastop je danes popoldne

Fernando Benitez in Carlos Fuentes o mehiški književnosti

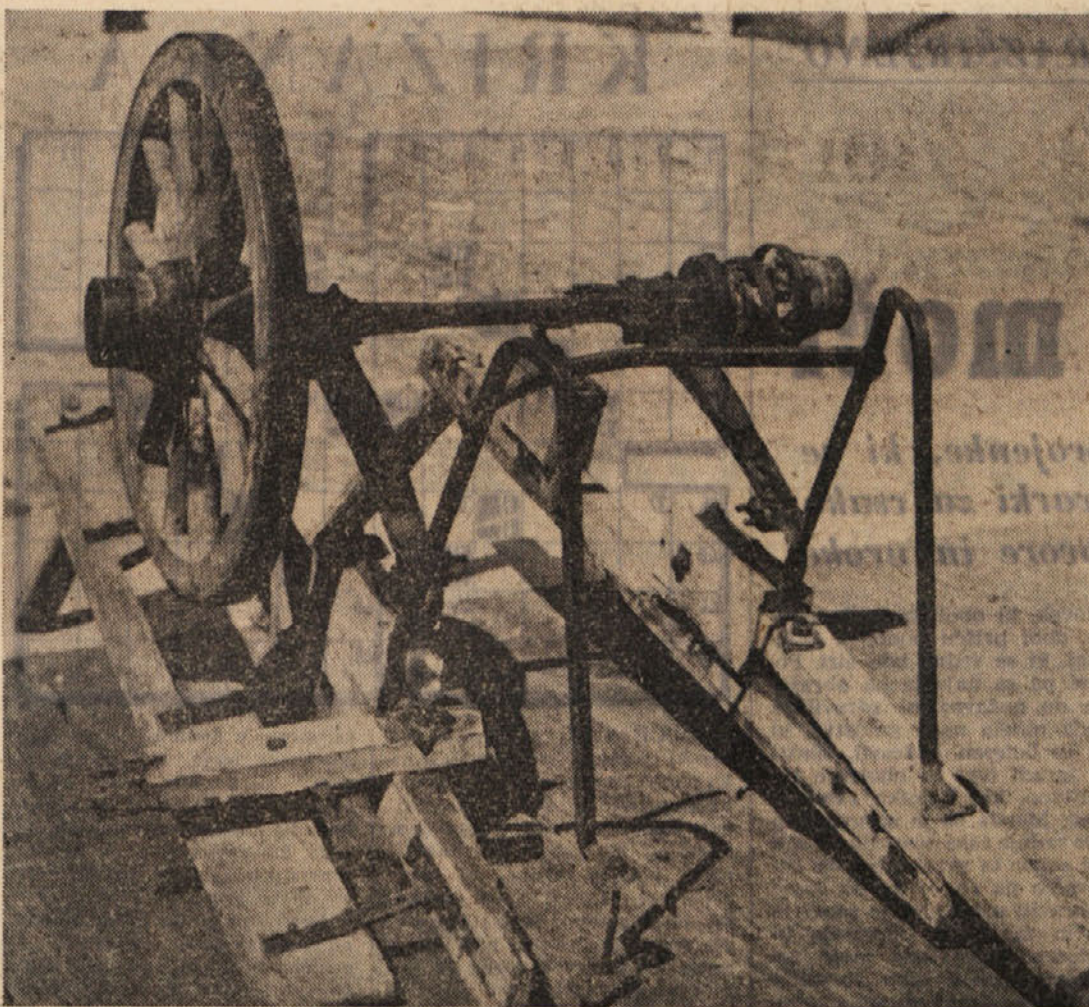
Pred kratkim sta bila v Parizu mehiški književnika Fernando Benitez in Carlos Fuentes, najpomembnejša predstavnika novih strujanj v mehiški književnosti. Sodelovala sta v pripravi na izdajo svojih del v Franciji.

Fernando Benitez se je v svetu uveljavil s svojo zgodovinsko študijo La ruta de Hernan Cortes, sedaj pa pripravlja izdajo romana El rey vijo in esej Los Primos Mexicanos. Carlos Fuentes je pravkar zaključil roman s sociološko in fantastično vsebino, ki je že v tisku.

Navajamo nekaj izvečkov iz intervjuja obeh pisateljev. Eno izmed vprašanj, ki jima jih je zastavljala francoska novinarka, se je na primer glasilo - v koliki meri roman in esej odseva družbeno stvarnost Mehike in kakšno mesto zavzemajo njuna dela v evoluciji mehiške književnosti.

BENITEZ: V latinsko-amerškem svetu so družbeni problemi tako veliki, da jih intelektualci ne more prežeti. Pisatelj je odvetnik ljudstva.

FUENTES: Romanopisci, ki so ustvarjali zlasti v prvem obdobju po revoluciji, so prikazali družbene konflikte naše dežele v naturalističnem slogu. Maria-

Upokojenece

(Foto Jože Dekleva)

ZA ŠTUDIJSKO IN ZNANSTVENO DELO SO NAM POTREBNE KNJIŽNICE

Za Tržačane je vabljiva že bližina do bogate Študijske knjižnice v Kopru

Knjižnica, ki stalno narašča, ima sedaj že blizu 100.000 zvezkov
Obiskujejo jo tudi številni bralci iz oddaljenega zaledja

Knjižnice preživljajo danes v vseh gospodarsko močnih in naprednih deželah po svetu obdobje izredno bujne rasti. V njih se kopičijo milijoni in milijoni knjig in drugih publikacij, obiskujejo pa jih iz dneva v dan vedno večje množice ljudi. Ta pojav je popolnoma v skladu z razvojem. Zaradi splošnega napredka v svetu, in tu mislimo zlasti na izsledke znanosti, je tudi knjig vedno več. Zlasti jih je, da človek včasih težko zve, kaj je zanj vsega med številnimi novitami. Priljubljen je, da si pomaga z bibliografijo: ne le to, obiskovati mora knjižnice in si v njih iskati opore za svoje študijsko in znanstveno delo. Za vselej so minili tisti časi, da bi si mogli posamezni ljudje nabavljati vse tisti tisk, ki jim leži pri srcu.

Študijska knjižnica v Kopru je nastala na podoben način kot vse ostale knjižnice: rasla je, ker so jo terjale današnje potrebe. Prepričani smo, da bomo opravili koristno delo, če bomo Slovence, ki živijo v Italiji, seznanili z vlogo in bogastvom te knjižnice.

Koper leži v bližini italijansko-jugoslovanske državne meje. Ob današnjem močno razvitih komunikacijah je iz Trsta v Koper le en sam dober skok. Prav zaradi te bližine je potrebno, da povemo o koprski knjižnici nekaj več. Ta knjižnica je v nekem pogledu mešanega tipa: o-gromen knjižnični fond sestavlja predvsem slovenski in italijanski tisk. Ta knjižnica skrbi za potrebe slovenskih in italijanskih obiskovalcev. V njej je nadalje bogato zastopano zlasti še srbohrvaški, angleški, francoski, nemški in ruski tisk. Zaradi svoje pomembnosti si je ta knjižnica pridobila pravico na takozvani dolžnostni izvod. Tako prejema brezplačno vse, kar se tiska na Slovenskem. Iz tega vira dobi letno okrog 3.000 najrazličnejših publikacij. Ta knjižnica seveda tudi kupuje. Vsako leto si nabavi velike količine srbohrvaškega, nadalje italijanskega in še drugega in-

zemskega tiska. Pri zbiranju knjižničnega gradiva zasleduje predvsem dve cilji: koncentrirati v ustanovi čim več tiskanega gradiva, ki kakorkoli zadeva ozemlje, ki teži k njej. Zaradi tega je ta knjižnica že zbrala bogato tiskano gradivo, ki govori o zgodovini slovenskega obalnega ozemlja. Posebnost knjižnice v tej zvezi so n. pr. kompleti treh znanih italijanskih historičarskih periodičnih publikacij: Arheografo triestino, Atti e memorie in Pagine istriane. To je seveda le dro-

Carla Fracci, prva plesalka milanske «Scala», navdušuje občinstvo pri baletnih predstavah v gledališču «Verdi». Zadnji nastop je danes popoldne

OBSEŽNA POTOPIŠNA KNJIGA

Priznani slovenski slikar se predstavlja kot potopisec

(Jože Ciuha: Okameneli smehljaj - Založba «Obzorja», Maribor)

Potopisnih knjig je toliko vrst kot ljudi, ki jih pišejo. Ene so take, ki res nekaj povedo in nekaj bralcem dajo, druge pa hočejo samo površno seznaniti z zanimivostmi tujega sveta, tretje pa so celo lahko take, da so samo zabavna sredstva ali pa hočejo pokazati samo pisčvo osebnost.

Kot so različne knjige potopisne, tako so različni avtorji, tako so raznovrstne tudi sodbe o njih. Nekateri precejujejo pomen teh knjig, drugi pa spet ne vidijo v njih nič drugega kot zabavno čtivo. Pri nas, vsaj tako je veljalo doslej, so potopisna dela v časti. Na drugi strani pa smo bili v pogledu teh knjig zelo na slabem, saj šele zadnja leta hočemo nadoknaditi to, kar smo zamudili. Predvsem velja to za dela domačih avtorjev. In šele ko so zadnje čase založbe posvetile izdajanju te literature več pozornosti, dobivamo tudi potopisna dela domačih avtorjev.

Ena najbolj tovrstnih knjig, kar jih je pri nas izšlo v zadnjem času, je knjiga domačega avtorja, slikarja Jožeta Ciuha. Ta knjiga z naslovom «Okameneli smehljaj» je izšla pri mariborski založbi Obzorja v zbirki Krščen, sveta, Ceprov. Ba marikatere mu bralcu izredno obširna knjiga skoraj 750 strani drobnega tiska vzbujala ne samo dobro mero spoštovanja temveč tudi strahu, bo vsak ob prebiranju takoj izgubil vse pomisleke in še sam ne bo vedel, kdaj bo knjigo prebral. In pri- znati bo moral, da je prebiranje te knjige pravi užitek, kajti knjiga ima mnogo tistih odlik, ki jih tako zelo mora imeti. Toda najprej nekaj pojasnil.

Ne da bi hoteli izreketi kakršnokoli sodbo o Jožetu Ciuhi kot slovenskem slikarju, lahko pa ugotovimo, da velja za enega pri- znanih slikarjev mlajše slovenske generacije. S to knjigo pa se nam je predstavil tudi kot odličen pisec. Ta akademski slikar

je torej leta 1959 dobil stipendijo burmanske vlade in jeseni istega leta odšel v daljino Azijo, kjer je ostal skoraj dve leti, dokler se ni maja 1962 vrnil domov. Ciuha pa ni odšel samo v Rangunu, kjer je bil vpisan na tamkajšnji univerzi, da bi študiral umetnost, temveč je obiskal tudi druge kraje dežele, celo take, kamor so mu pot odsvetovali. Iz Burme je obiskal tudi Indonezijo in na njenih otokih preživel nekaj časa. Vračal se je preko Kambodže, Tajsekega in Vjetnama in z obiskom teh dežel dopolnil svoja spoznanja o jugovzhodni Aziji. Seveda je vmes obiskal še nekatera mesta na poti in si tako nabral ogromno gradiva za knjigo o tem daljnem in neznanem svetu.

Kakšna je njegova knjiga? O čem pripoveduje? Lahko bi rekli, da o vsem, kar je mogel videti in spoznati na svojem potovanju po daljnih deželah slovenske intelektualce, željan spoznanja. Avtor pripoveduje o tisočih stvareh. Najprej o sebi in svoji poti, o drobnih vsakodnevnihih srečanjih, težavah in lepih trenutkih na potovanjih. Potem pripoveduje o zgodovini dežel, ki jih je obiskal, o zunanjih vtisih iz mest in vasi, ki jih je videl. Pripoveduje o umetnostnih spomenikih, templjih, palačah, pripoveduje o podnebnju, revščini in zaočlosti. Predvsem pa o ljudeh, vseh mogočih ljudeh, ki jih je videl, bežno srečal ali pa se z njimi spoprijateljil. Pri tem govori o domačinih in Evropejcih, uradnikih in trgovcih, prostitutkah in svečnikih, berčah in ljudeh s ceste. In končno pripoveduje Ciuha o svoji knjigi tudi o duhu tega neznanelega in za nas nerazumljivega sveta. Vse to je v knjigi pomešano med seboj, vsakega po nekaj je v njej. Vsakega pa toliko, da branje knjige resnično obogati bralca v njegovem spoznavanju oziroma nepoznavanju tujega sveta. Pri tem pa ne samo obogati, temveč ga tudi razvedri. Ciuha zna spretno pripovedovati, tako spretno in zanimivo, da bralca pritegne. Ciuha takorekoč kramlja in ker je pri tem iskren, marsikaj pove odkrito, kar sicer ne bi bilo za v knjigo. Pove tudi mnogo zanimivosti, tako da bralca poduči.

(Nadaljevanje na 8. strani)

smel ob obisku Kopra pozabiti na študijsko knjižnico.

S. V.

JOŽE TERNAR

SEJALEC

Med mnogimi letošnjimi pesniškimi zbirkami smo dobili na knjižni trg zdaj še eno, to pot v izdaji Pomurske založbe v Murki Soboti. Ta je pravkar izdala pesniško zbirko mladega pesnika Jožeta Ternarja, ki je svoje pesniške prvece zbral v zbirki z naslovom «Sejalec». Knjižnice pesmi, ki je prišla na svetlo v preprosti, a okusni opremi Ladislava Dauca, prinaša 43 pesmi, več ali manj motivno podobnih pesmi, refleksivnih, meditativnih ali impresivnih, ki jih je avtor razdelil v tri cikle in se tako s širokim izborom predstavil javnosti.

Značilnost te zbirke je izredna preprostost Ternarjeve poezije, ki nosi v marsičem duh po prekmurski zemlji in na katero je motivno močno navezana. Ta navezanost na prekmurski svet, ki ga pesnik uporablja pri svojih motivih, ta avtorjeva domaćnost je nedvomno vplivala tudi na založbo, ki se je odločila izdati Ternarjeve pesniške prvece v samostojni zbirki. Nedvomno je, da ima ta povezanost, ki je pri pesniku izražena, svojo vrednost, saj daje poeziji pristen pečat okolja v katerem je nastala. Prav tako vzbuja to občutek navezanosti na domačo deželo, da pesnik v svojem pesniškem ustvarjanju podoživlja domači svet. Vendar pa je ta navezanost na domačo grudo še vse premalom za dobro liriko. Nobenega dvoma ni, da je Pomurska založba z vso širokosegajočo pomagalom mlademu pesniku do samostojne zbirke, kar je vsakogar vredno pohvala. Ob upoštevanju strožjih kriterijev pa pesnik najbrž še ne bi prišel do lastne

zbirke. Vsaj ne v taki obliki. Predvsem lahko ob tej knjigi ugotovimo, da zbirka prinaša sicer nekaj lepih in občutenih pesmi, da pa je gledano v celoti še nedozorela. Ko prebiramo te pesmi, se nam zdi, da se je čas pomaknil za trideset let nazaj, kajti te pesmi, napisane v taki obliki, s tako vsebino in v taki maniri, bi bile morda zanimive taktat, ne pa danes. Res je sicer, da moderni pesniki pogosto ostajajo pri besedičenju in leporečju, da pod krinko modernosti skrivajo svojo nemoč in da zato njih pesmi bralcem ne segajo do srca temveč ostajajo na površju. Res pa je na drugi strani, da Ternarjeve pesmi tako zaostajajo za časom, da ne morejo prenesti današnjega strožjega merila. Ternarjevi motivi niso nič novega, metafore so neizvirne in jih več ali manj že poznamo. Formalno pa so kot rečeno pesmi daleč zadaj. Pesnikova dobra volja in vse prizadevanje nista mogla nadomestiti pomanjkanja pesniškega izraza in nesmičnega umetniškega podoživljanja.

Kot pesnik se Ternar kaže kot refleksivni lirik, ki ne išče niti zamotanih življenjskih problemov niti težkih filozofskih vprašanj. Zato so njegove kratke impresivne pesmi ali razpoloženske meditacije bolj pristne in bolj uspele. Zlasti velja to za tiste drobne stvaritve, ki so nastale ob domačih motivih. Seveda pa velja tudi za te pesmi, da so preprosto skromne v izrazu in notranjem doživljanju. Knjigi je morda tudi v škodo, da je zbirka preobširna. Če bi bil avtor do sebe bolj kritičen in bi se odločil za ožji izbor, bi storil bolj pametno, ker bi ga manj pesmi bolje predstavilo. Preveč pesmi pa kaže sicer njegovo prizadevanost, ni pa v prid kvaliteti knjige. Seveda pa Ternarju le ne moremo odreči pesniškega talenta in smisla za pesniško oblikovanje. Tudi velja, da marsikaj le dosega pristen pesniški izraz. Le da nam žalost prevladujejo pesmi, kjer se mu ta ni posrečil v taki meri, da bi bile pesmi res prave in doživljene umetnine.

Če torej na kratko ocenimo zbirko «Sejalec», lahko rečemo, da je ta knjiga res šele začetek, da pa se smemo enkrat v bodoče morda nadejati tudi šelve. Zanimat pa je zbirka manj uspešna, saj kaže motivno in izrazno neoriginalnost, marsikatero nezrelost, pa tudi zastarelost.

Sl. Ru.

PO ABRUŠKIH VASEH JE VRAŽEVERTVO MOČNO RAZŠIRJENO

Vešč se ljudje boje zaradi njih magične moči

Čarovnice postanejo edinole deklice-sedmorojenke, ki se rodijo v božični noči - Čarobni napoji in zvarki za vsako tegobo - Poleg tega pa znajo tudi vse zagovore in uroke.

Marsikdo se dandanes pomilovalno nasmeje, ko sliši govoriti o čarovnicah in čarovanjih, o zdravilju z za- govori in z magičnimi napoji. «Dandanes, ko je zdravilska znanost razširjena tako rekoč že vsepovsod, pač ne more bi- ti nikjer več ljudi, ki bi se verovali v take prismojarije, in bi se v boleznih zatekali k vračim in čarovnicam...»

In vendar so še taki ljudje. A to ne samo med primitivni- mi plesemi v avstralskih in azijskih pragozdovih, temveč v osrčju same Evrope. V Abru- ch.

ZA ČAROVNICE ROJENE

Po navadi si mislimo, da mo- re biti čarovnica samo kaka zelo stara, odlična in po- sebnost ženska. In seve- da, tudi zlobna. Saj ima stal- ne zveze in stike s samim hudobcem, kajti on je, ki ji je podlaga tako nadnaravno moč, ki jo potem po svoji vo- lji in uvidenosti obrača ne- komu v prid, drugemu pa v pogubo.

Vendar pa ni natanko tako. Morda so vse čarovnice več ali manj vsaj po zunanosti take, vendar pa niso vse žen- ske, ki so jim podobne, tudi čarovnice. Čarovnice lahko po- stanejo samo tiste deklice, ki se rodijo v božični noči in sicer kot sedmorojenke, toda samo, če so, vseh sedmero, same deklice. Tako je ljudsko verovanje, staro že stoletja. In kadar se rodi taka dekl- ca, ji pripisujejo nadnaravne sposobnosti, kakršne so po- trebne čarovnici. Ko ta dekl- ca izpolni dvesto leto, jo za- znače stare vešče uvajati v skrivnosti čaranja in jo nauči- jo vseh umetnosti, ki jih siehe- ra od njih mora znati.

«ČRNA» IN «BELA»
MAGIJA

Zvarki, ki jih te čarovnice za različne namene sestavlja- jo, niso vselej tako nedolžni,

ko bi človek mislil. Saj so nekateri med njimi znane po- tem, da znajo pripraviti tudi «smrtni napitki», ki spravi človeka, ki ga zaužije, kmalu v grob. Ko so v kemiškem la- boratoriju analizirali tak na- poj, so ugotovili, da vsebuje sestavine skoro vseh strupe- nih gob. Čarovnice, ki so «specializirane» v pripravljaju- nju takih napojev, so vseka- kor zelo nevarne. Zato ni nič čudnega, če se jih ljudje boje.

Druge čarovnice so znane po tem, da znajo napraviti izvrstne ljubezenske napoje. Nekateri teh so menda tako učinkoviti, da povzročijo pri najljepši deklici najstrastnejšo ljubezen do še tako škurbaste- ga in betežnega starca. Kadar pa se kljub takemu vsemogo- čnemu napitku noče kdo od obeh ukloniti večini volji, se lahko zgodi, da «postreže» u- porniku z napojem, po katerem tudi v resnici znori. A ne od ljubezni, temveč prav za- res. V enem teh magičnih napojev so kemiki našli poleg gnusnih snovi, tudi eter in veliko množino ergotina, ki ga vsebujejo rženi rožički (se- gala cornuti), kar je oboje zelo škodljivo za organizem.

ZAGOVOR PROTİ UROKOM. PRESADITEV

Da je čaranja zares uspešno, mora biti opravljeno z dolo- čenim obredom. A besede, ki jih pri tem vešča ali čarov- nica izgovarja, so v magične namene primerno oblikovane. Sploh je pri takem delu po- trebna posebna skrivnostnost, da je še bolj poudarjena nad- naravna moč čarovnice. Zo- per «hud pogled» ali urok ima vešča «v zalogo» različne obli- ke zagovorov. Zanesljivo pa odvrača od hiše in njenih sta- novalec «fetiša», slamat na- močeli, zataknjen pod hišni o- strešek. V teh abruških vaseh skoro ni hiše brez takega «fe- tiša».

Poskodbno ali drugo bolezen pa je moč tudi «presaditi». S primernimi besedami se bole- zen «presadi» na kak pred- met (kamen, drevo ipd.), na kako žival ali pa na leseno človeško podobo. Ta «fetiša» pa

vešča uporabi tudi za to, da nekemu «uroči» bolezen, po- škodbo ali celo smrt. To za- pravi bodisi po lastni robu- di, da se nad kom masuje ali pa po naročilu. V takem primeru pa je «tarifa» precej visoka. Največkrat zahteva za tako uročitev polovico prišlica.

ČESEN ZOPER BOLEČINE V GRLU

Abruške vešče pa rabijo za zdraviljenje posameznih bole- zni tudi vsake vrste zelišč in naravnih zdravilnih pripomoč- kov. Tako zdravijo bolečine v grlu s česnom. Enako poma- ga strok česna pri influenci ali drugem prehladu. Se- veča ne gre tudi v teh prime- rihih brez «čarobnih» kretenj in besed. Česen pa je tudi v me- dicini cenjen po tem, ker prežene viruse, ki napadajo di- halne organe, kot so nos, grlo in usta.

Pri močnem glavobolu mo- ra vešča najprej ugotoviti iz- vor bolezi. Glavobol namreč lahko povzroči bodisi strok bodisi nevrozičnost. To pa je moč ugotoviti samo tako, da se kane olje v krožnik z vodo. Ako se kaplja olja v vodi raz- leže, pomeni, da je povzročil glavobol zelo močan urok in je treba temu primerno tudi ukrepati. Ako pa ostane kaplja olja v vodi cela, se ve, da je vzrok glavobola le nevrozič- nost in je zdraviljenje precej lažje: 33-krat bolniku s prsti napravi križ na čelu. In po tej proceduri po navadi tudi v resnici glavobol brž izgine. To pa si ni tako težko razložiti. Vpliv masaje — 33-krat nare- di vešča na pacientovemu čelu križ — in pa sugestija.

ZDRAVLJENJE KOŽNE BOLEZNI «LEISHMANIE»

V Abruch je precej ljudi, ki imajo bolezen «leishmanio», ki je sicer zelo razširjena v Orientu in v vročih deželah.

Človek, ki oboli za to boleznijo, dobi prišču podoben izpu- ščaj, ki se vedno bolj širi. Po- javi pa se najraje na obrazu. Še do nedavna ni zdravilska veda mogla najti sredstva, ki bi to bolezen ozdravili. Zlasti je zaradi tega to obolenje ne- prijetno, ker bolniku skazi o- braz. Menda se je zdravnikom šele zadnje čase posrečilo najti lek zoper ta prišč. Abruške ča- rovnice pa so že davno znale napraviti maslo, ki je zanesli- pov in za vsele odpravilo to bolezen. Sicer usta maža oz- zdravi bolezen tako «temeljito», da odstrani ne samo obol- leli del kože, temveč razje tudi še nekaj mesa, tako da ostane potem na tistem mestu precejšnja brazgotina. Kemio- na analiza je pokazala, da je glavna sestavina tega mazila kavstična soda.

ABRUŠKE VEŠČE TUDI PREROKUJEJO

Nihče se ne bo najbrž ču- dil, če povemo, da se abruške čarovnice ukvarjajo tudi s prerokovanjem. Napovedujejo usodo lahkovernim osebam, vedo o tem, kaj se bo do- godilo v vasi in v družinah, v bližnji in daljni prihodnosti in zanje ni skrivnost, kak- šen bo pridelek žita, sadja in drugih posevkov. A vse te skrivnosti izdajo samo za do- bro plačilo.

Prepovedana ljubezen v zakotni japonski vasi

Japonski znanstveniki pro- čujejo čudne fizične in kul- turne učinke med prebivalstvom zakotne gorske japonske vasi, v kateri se moški in ženske parijo in možjo samo sami med seboj. V tej vasi je nam- reč 43 družin, ki štejejo 217 duš in od teh se kar 41 dru- žin imenuje Fukazawa. Vašča-

ni odbijajo vsak zunanji vpliv, nadzirajo vse poroke in no- čelo sploh priznati ljubezni. Zato so v primeri z ostalimi Japonci pravi zakrjeni pri- tikavci. Toda njihovo nadzira- nje porok in rojstev je izlo- čilo glavne dedne bolezni in telesne napake. Raziskovalci so ugotovili, da so bili prebiv- alci nekoč obremenjeni z dednimi boleznimi in podobni- mi napakami vstevši gobavost in slabomnost. Sedanje raz- mere so dosegli s prepovedjo porok med bolnimi ljudmi, kar je seveda v nasprotju z našo moralo.

Znanstveniki so ugotovili, da so v tej vasi, ki se imenu- je Nerada-Buraku nadzorova- li poroke in družine, kot de- lajo drugod kmetje z živino na kmetijah. Po krajevnih le- gendah je bila vas ustanovlje- na leta 750 po našem štetju, ko je cesar Koken iskal po- sebne zdravilne vode za svo- jo bolezen. Izbral si je dolin- o, v kateri leži ta vas, ker je bilo v njej obilo zdravilnih vrelcev, ki še vedno tečejo. Cesar je pustil v kraju stra- že za vrelce in pripadniki te straže so ustanovili naselje. Kar se imena Fukazawa tiče, pravi neki japonski list, da po- meni «globoko med gorami». V vasi ne priznavajo ljubez- nskih čarov. Stari sami izbira- jo ženske in neveste za svoje hčerke in sinove. Zato ni niti svobodne izbire niti dvorjenja. Če se slučajno dva zaljubita, ju starši strogo ločijo, tako da se ljubezen sčasoma ohladi in izgine.

Samo enkrat je Nerada ob- čutila vpliv od zunaj, pa ga je takoj odločno odvrnila. Ne- ki vaščan je bil med vojno poklican v vojsko ter so ga Američani ujeli. Mož se je zelo čutil ameriškemu načinu življenja.

Kaj vse je LJUBEZEN
Ljubezen je slepa, elasti ti- sta na prvi pogled.
Ljubezen gre skozi želodec — kam?

Bila je to ljubezen na prvi pogled. Po poroki pa sta ugo- tovila, da je on bil kratkovi- den, ona pa daljnovidna.

Poroka je pogrebščina v be- lem.

Za idealen zakon so potreb- ni najmanj trije.

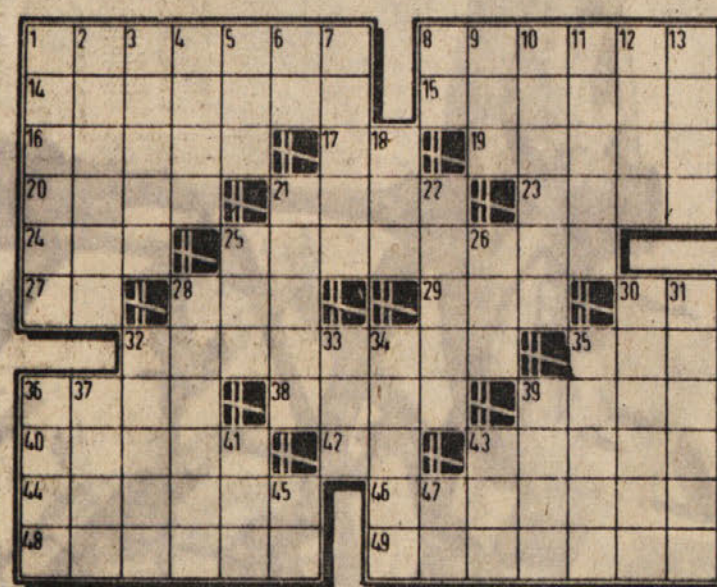
Poleti se ženske trudijo, da bi bile čim bolj oblačene, a da ne bi prav vsega pokazale; pozim pa, da bi bile čim bolj oblačene, a da bi vsaj nekaj pokazale.

Prosti je za njeno roko, pri- tem pa je mislil samo na to, kar je imela pod palcem.

Ko sta se spoznala, ji je re- kel, da je direktor. Po poroki pa je izvedel, da je direktor osnovne šole.

Pot do ženskega srca je speljana čez njen trebuh.

KRIŽANKA

VODORAVNO: 1. starejši slo- venski pisatelj, avtor «Martina Krpana» (Fran), 8. svetli tka- ni- na za prte in prtiče, 14. naše naj- bolj znano letovišče v severnem Jadranu, 15. popust pri takojš- njem plačilu računa, 16. mor- ski roper, 17. ozek konec poloto- ka, 19. negativno nalektrnen ion, 20. stara anglosaska površinska mera, 21. proizvod čebel, 23. po- pularni kanadski pevec zabavne glasbe (Paul), 24. prha, 25. žu- telka, ki se ponoči svetlika, 27. sto kvadratnih metrov, 28. tre- nutek, 29. ime pisatelja Andri- ča, 30. nekdanja kraljica za ek- onjsko silo, 32. skupina potni- kov v pušavi, 35. pevski zbor, 36. fizikalna enota za pritisk, 38. glasbeno znamenje, 39. ob- dobi, 40. letopis, 42. vprašal- nica, 43. samec domače perjadi, 44. kratka povest, 46. pred- sednik zvezne ljudske skupš- čine (Edvard), 48. prebivalec pokra- jine v Vietnamu, 49. zvezda držav.

NAVPIČNO: 1. orodje za ze- meljska dela, 2. starogrški ma- terijalistični filozof, 3. premo- govnik v Bosni severno od Saraje- va, 4. prileten, 5. možko ime, 6. zaporedni šri v abecedi, 8. kra- tica za «Delavski svet», 9. pri- stanšnice v Izraelu, 10. knežev- na na obali Ljurskega morja, tank, 58. smola.

11. mesto v Romuniji blizu jugo- slovanske meje, 12. ječanje, 13. tisoč kilogramov, 18. oblika rastlinskega stebra, 21. slovensko ime dveh mesecev (mali in ve- liki), 22. davek v delu, 25. sta- roperjski kralj in vojskovodja, 26. vrsta vrbe, 28. črna črti- v New Yorku, 30. železu podob- na kovina, ki se uporablja pri pridobivanju odličnega jekla, 31. sosedka, občina, 32. domača mol- za žival, 33. domače govedo, 34. želka, ki se ponoči svetlika, 35. grški polotok, na katerem ležijo Atene, 35. podzemni del rastli- ne, 36. jezero v Etiopiji, 37. re- ka v SZ in Mongoliji, ki se zli- va v Silko, 39. čucelj, 41. okrog 1400 km dolga reka v osrednji Aziji, pritok Balkeškega jezera, 43. namizno pregrinjalo, 46. a- rabski žrebec, 47. začrtni iz- umiteljski dinamita.

RESITEV PREJSNE KRIŽANKE

VODORAVNO: 1. hrast, 6. Al- va, 10. Trenta, 11. marka, 13. Matadi, 14. postava, 16. ol, 17. Hektor, 19. Nil, 20. kor, 22. srp, 23. potok, 26. anali, 28. urnik, 30. na, 31. kolobarček, 34. Zr, 36. pojav, 37. Alain, 40. Novak, 42. Dee, 44. pri, 45. ata, 46. suk- nja, 49. en, 50. kolezar, 53. ca- rina, 55. Ravel, 56. Tirana, 57. tank, 58. smola.

Mrve in drobiž

★ B EG IZ vasi v mesto je občuten že povsod po svetu. Vaščani silijo v mesto, kjer menijo, da je življenje boljše, kjer je boljše zaslужek in tiskanje, ki se mu posreči dobiti delo, tudi zagotovljen. Torej ni samo pri nas ta pojav. Ponekod pa je to preseljevanje vaščanov v mesto doseglo že tako stopnjo, da so zaradi tega cele vasi popolnoma prazne. V Franciji je 27 vasi čisto praznih. Žive duše ni več v hišah, ki polagoma razpadajo.

★ S ELITEV je pač zelo neprijetna zadeva. Saj celo naš pregovor pravi, da je strikar se seliti kot enkrat pogoreti. No, vsi pa ne jemljejo tega tako tragično. Jim Eliot, n. pr. ki ima že 64 let, se je v svojem življenju prese- li že 486-krat. Samo v zadnjih 10 letih je skoro vsak mesec menjal stanovanje. Vsekarer je to prav posebne vrste rekord, ki pa mu ga najbrž nihče ne zavidja. Jim se selitve naravnost veseli. Trdi, da mu je selitev pravi užitek, kajti v novem okolju se čutim čisto prerojenega.

★ D I PRI volitvah dobijo posamezni kandidati skoro enako število glasov, ni pravzaprav nič posebnega. V vo- ltilnem okraju v Vermontu v Združenih državah, sta se pri nedavnih volitvah potegovala za poslansko mesto dva kandidata. Ko so prešli glasove, so ugotovili, da sta obdva prejela enako število glasov: 14.230. Kdove, kako bodo rešili to zagonetko.

★ M ARY BROWNOVI je umrl mož Aleksander. Komaj 25- letna vdova je bila zaradi izgube ljubeznivega moža zelo potrta. Toda, ker je še mlada in tudi ne grda, so se jeli zanjo zanimati razni «žene željni» moški. Med njimi so bili tudi premočni mladeniči. Toda Mary se ni mogla za nobenega teh snubcev ogreti. Vsekarer je že ko v začetku dala razumeti, da se trudi zmanj, da niti ne misli še na poroko. Toda, pred kratkim je počilo: vdova Mary se je poročila s svojim tatom, ki ima 45 let.

★ O NOVEM angleškem ministrskem predsedniku pra- vijo, da je duhovit in tudi, da nima «dlake na jeziku», kot se reče. In prav njemu pripisujejo takole trdi- tev: «Kdor ljubi laskanje, je brez dvoma vreden laskavcev».

★ Ž E MNOGOKRAT je bilo slišati, da je kdo našel v zemlji posodo s starimi novci. Včasih je pomenila taka najdba pravo bogastvo. Tudi Ante Pažin iz vasi Tjesno na otoku Murterju je bil nedavno prepričan, da je našel zaklad, ko je med kopanjem svoje njive zadrl z motiko na nekaj trdega. Brž je prenehal kopati in previdno odbrskal nekaj zemlje. In ko je ugledal glinast lonec, je ves razburjen jel klicati ženo, in ji povedal veliko skrivnost: «Glej, Mara, našel sem lonec z zlatniki. Paži, da naju kdo ne vidi!» Toda, bilo je že prepozno. Kopaci s sosednjih njiv so že opazili, da je nekaj nenavadnega in so prišli pogledat. Ante je zato prav hitro začel zasipati z zemljo lonec. Nenadoma pa so iz lonca leje vreti ota. Cel roj jih je bilo. In vsi, ki so stali tam okoli, so jo brž ucvrli vsak na svojo stran. Ante je kmalu spoznal, da v loncu niso zlatniki temveč — ose.

★ «S ODOBNI MOSKI» je bil naslov ankete, ki jo je izvedla neka francoska ženska revija. Med številnimi čitate- ljicami, se je oglasila tudi znana igralka Michele Morgan. Napisala je takole: «Današnji moški nimajo potrpljenja. Večina hoče staviti finale tja, kjer mora biti uvertura».

★ T IHOTAPCI so zares zelo iznajdljivi. Sicer pa tudi mo- rajo biti, kajti dvakrat na enak način ne morejo upati, da bodo lahko prelisčili carinike. Če so nam- reč tihotapci zviti, so cariniki še bolj. Kaj originalen način ti- hotapljenja šampanjca so si izmislili prebivalci «Svercerja», ki so to žlahtno kapljico iz Italije skozi Švico, Francijo v Nem- čijo pravažali kar — v krsti. Carinikom se je že dalj časa zdel sumljiv, neki mrliški voz, ki je pogosto prevažal mrlice čez mejo. Pa so se hoteli prepričati, kakšni so ti po- kojniki. In ko so odprli krsto, so ugledali v njej — lepo razvrščene steklenice šampanjca.

★ R AVNATELJ neke dekliske šole v Franciji je bil nedavno kaznovan, kar so ga zasledili, da je moine šipe na oknih v spalnici svojih že dokaj odraslih gojenk, zamenjal. In tako je lahko sleherni večer užival v svoje sobe, ki je bila ravno nasproti, pogled na dekleta, ko so se spravlja- le v postelje. Le po naključju so ga odkrili. Vendar pa ga niso mogli kaznovati za nič drugega, kot samo za to, ker je z za- menjav motnih šip «oskodoval državno imetje» na 110.000 lir v našem denarju. Prav zgleden vzgojitelj, vsekakor!

★ P RED poslopjem kvesture v Turinju je več dni čakal neki ovčar na svojega gospodarja, katerega so poli- caji vtnkali v zapor, ker se jim je upiral. Ne zlepa ne zgrda ga niso mogli spraviti od tam. Zvesto je čakal ponoči in podnevi. Ni se zmenil ne za ženo ne za lakoto. Ni ga pregel ne mrz ne dež. Taka pasja zvestoba je celo trdosrčne policaje ganila, in so ubogi živali najprej dali nekaj jesti, nazadnje pa so tudi njegovega gospodarja izpustili.

★ N IČ NENAVADNEGA ni, da morajo mlado igralko «postarati», če dobi vlogo starejši ženske. Toda pre- cej čudno je, če je videti igralka, ki igra žensko mlajšo od sebe, za tisto vlogo premlada. In prav to se je zgodilo filmski igralki Ingrid Bergman. Ima 48 let, a mora v filmu «Gospojno maščevanje» igrati 38-letno gospo Carlo. Ker pa je videti za to vlogo premlada, so jo morali s sminko «postarati». Vsekakor edinstven primer.

Veljaven od 10. do 16. novembra

OVEN (od 21. 3. do 20. 4.) Predvsem se morate ohraniti vseh dvomov in malocul- ja, preden boste na- vezali ljubezenske stike. Osebe, ki so vam pri sr- cu, so potrebne vaše naklonje- nosti ter vaše moralne podpo- re, notranje moči in življen- skega navdušenja. Srečen torek.

BIK (od 21. 4. do 20. 5.) Preživeli bo- ste zelo prijetne dni v družbi ljudi, ki vam bodo neprica- kovano pokazali svo- jo simpatijo. Tudi ljubezenski odnosi bodo ugodni, tako da boste dobre volje, kar se bo izražalo tudi v odnosih z va- šimi znanci in prijatelji. Sre- čen četrtek.

DVOJČKA (od 21. 5. do 20. 6.) Čustveni položaj bo zanimiv, vendar, splošno ne boste zadovolj- ni z njim. Preveč si namreč želite novih znanj in sprememb izven svojega o- kolja. Zato morate biti zelo taktni, da se izognete sporom s svojimi bližnjimi. Srečna so- bota.

RAK (od 21. 6. do 22. 7.) Čaka vas ze- lo zanimiv teden, živeli boste v prijet- ni družbi in vsi vam bodo kazali prisr- čnost in prijaznost. Tudi v po- solnem življenju je položaj u- goden in ne zamudite ugodne prilike. Skušajte čimprej ure- niti svoje nacre.

LEV (od 23. 7. do 22. 8.) Navetali bo- ste prisrčne stike s prijatelji in znanci. Tudi v ljubezni bo- ste srečni, pri če- mer ne smete pozabiti, da ste potrebni intimnega razumeva- nja, kar vam bo omogočilo, da boste z odličnostjo reševali svoja vprašanja.

DEVICA (od 23. 8. do 22. 9.) Ta teden boste zelo nasršeni in se boste skušali pripraviti z vsemi o- sebam, s katerimi pridete v stik. Otrsite se te- ga svojega mrkega razpolože- nja in videli boste, da ste v družbi sposobnih ljudi, ki vam želijo le pomagati. Srečen pe- tek.

TEHTNICA (od 23. 9. do 23. 10.) Polo- žaj z raznih pla- ti zelo zanimiv. Sre- čali se boste z ljud- mi, ki pridejo od- daleč, in tudi vi boste šli na neko potovanje. Sedaj je tudi ugoden čas za srečanja s sta- rimi in novimi prijatelji in za nova prijateljstva. Srečna ne- delja.

SKORPION (od 24. 10. do 21. 11.) Zve- li boste v popol- nem soglasju ne le z ljubljimi osea- mi marveč tudi s prijatelji in znanci. Pridobili boste tudi nove simpatije, pri- čemer boste izkoristili svojo privlačnost. V poslovnem živ- ljenju imate možnosti za u- spešno sodelovanje.

STRELEC (od 22. 11. do 21. 12.) Vaše čustveno življenje bo zelo razbujeno. Pre- več boste bojevitih; zato brzdajte svojo impulzivnost in vse se bo le- po končalo. Prilagodite se po- trebam oseb, ki so vam najbolj pri srcu. Mnogo ljudi bo ta teden navezalo trajne stike.

KOZOROG (od 22. 12. do 20. 1.) Z ljub- ljimi osebami se boste krasno razu- meli. Spoznali bo- ste neko novo ose- bo, ki vas bo pritegala tudi čustveno. Prijatelji vam bodo predlagali ugodne puse in vam predlagali ugodne puse. Tudi v družini bodo kazali razumevanje za vaše nacre.

VODNAR (od 21. 1. do 19. 2.) V ljube- zenskih odnosih bo položaj precej za- pleten, toda sčas- ma se bo vse po- jasnilo z obojestranskim za- doščanjem. Skušajte več potova- ti, kar vas bo pomirilo in ustva- rilo v vas notranje ravnotežje. Novi znanci vas bodo tudi gmotno podprli.

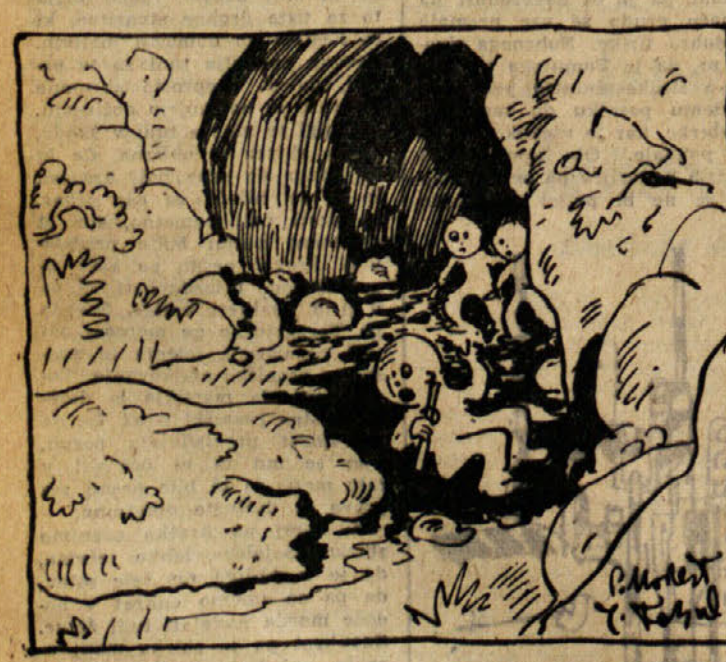

RIBI (od 20. 2. do 20. 3.) V odnosih z dragimi osebami ne boste dovolj prijaz- ni, in kazali boste nezadovoljstvo. To- da ne dragejte v preobčutljivost ljudi, ki živijo z vami. Več za- doščanja boste imeli z novimi znanci. Bodite opretni pri spre- jemanju daljših obveznosti pri poslih.

Aleš in Peter v vesolju

«Izhodi!» je veselo šepnil Aleš. Toda do izhoda je bilo še daleč. Mrzle kaplje so padale izpod stropa in ustvarjale na tleh pravo majhno jezero. Izp prestrašeni so čofotali po vodi. Čez nekaj trenutkov jim je v oči udarila močna svetloba.

Proti Alešu, ki je hodil prvi, se je valila čudna prozorna gmota, ki je stalno spreminjala obliko. Iz luknjic po telesu je brizgala lepljiva tekočina. Aleš je prestrašeno odprl usta in zaklical: «Over! Over!» Over, ki je zdaj razlagal Petru argošanske navade, je ob klicu dvignil glavo in prebledel.

Pred seboj so zagledali razsežno planjavo poraščeno z gr- ganskimi grunčevjem. Veselo so krenili naprej in zadovoljno stiskali puške v rokah. «Sedaj naj se pa v pojavi kakšna zver, dostojno je bom sprejel!» se je širokoustil Aleš. Zelja se mu je namudoma izpolnila.

«To je ogromna enocelična ameba, najhujša pošast na Vui- kanosu!» Potem je stekel naprej, dvignil puško in snop smrtnosnih žarkov je opravil svoje delo. Ameba je ležala na tleh, iz nešteti luknjic je brizgala tekočina. «Je ta teko- čina nevarna?» je vprašal Peter. «Da, smrtno!»

V naših krajih

T E D E N

Upravno-politično življenje na Tržaškem je bilo v zaključnem tednu osredotočeno na glavno delovanje tržaškega občinskega sveta. Občinski svet se je zaredil obilice točk na dnevnem redu sestal dvakrat — v torek in v petek — pokrajinski svet pa v torek. Torkova seja občinskega sveta je bila v glavnem posvečena vprašanju svetovalcev ki so se med drugim zanimali za povezavo novih hiš na Kolonkovicu z mestnim središčem, za probleme taksistov, katerih naj bi v Trstu primanjkovalo vsaj 200, za ureditev sprehajališča v Barkovljah itd. Potrdili so tudi nekaj sklepov, med katerimi je najvažnejši sklep o povzemanju pokojnih občinskih uslužbencev, za kar bo občina morala izdati letno 87 milijonov lir več kot doslej. Odo- brili so tudi nakazilo občine ponesrečencem v Longaronu in tržaškemu Rdečemu križu.

Na petkovi seji pa so razpravljali izključno o resoluciji, ki vsebuje razne sklepe in priporočila za borbo proti naraščajoči dragini. Za to resolucijo so se izrekli vsi svetovalci razen liberalcev, ki so glasovali proti njej in se tako še enkrat javno postavili na stran monopolistov. Pri diskusiji o resoluciji je bilo postavljeno tudi vprašanje municipalizacije mlekarskega podjetja Salpat. Tudi na seji pokrajinskega sveta so potrdili nekaj važnih sklepov, med katerimi predvsem sklep o novem pravilniku zavoda za pomoč materam in otrokom.

V sredo se je sestal tudi tržaški občinski odbor, v katerem je odbornik za socialno pomoč in dobrodelnost poročal o enoletnem delovanju svojega resora. Pri tem je dejal, da je občina v razdobju enega leta priskrbelo stanovanje 244 socialno izseljenim družinam in da je za pomoč revnim občanom izdala 522 milijonov lir.

V sredo so se sestali tudi predsedniki tržaške, goriške in videmske pokrajine, ki so razpravljali predvsem o deželnem gospodarskem načrtovanju, predsednik tržaške pokrajine pa je poročal o seji komisije za preskrbo javnih ustanov, ki skrbijo dnevno za prehrano okrog 10.000 oseb.

Sindikalna dejavnost je to- krat zajela predvsem namene- ščenje trgovin, ki so stavkali v soboto, nadaljuje pa se sindikalno gibanje gradbenih delavcev, ki so celo zagrozili s stavkom.

Obsejni promet skozi tržaške prehode je v oktobru začel kazati znake, običajne za zaključek poletne turistične sezone. Tako je s potnimi listi prešlo mejo samo okrog 217 tisoč oseb v primerjavi z nad 530.000 osebami v septembru. Zelo močan pa je še vedno bil promet z obmejnimi prostnostmi, saj je z njimi prešlo 538.000 oseb v primerjavi s 647.000 osebami v septembru in samo 458.000 osebami v oktobru lani.

Naše kulturno — prosvetno življenje je tudi v minulem tednu zabeležilo dve pomembni pri- liti: večer istrskega pesnika in dramaturga Draga Geršca v Slovenskem klubu in pa sinočni nastop invalidskega pevskega zbora iz Ljubljane na stadionu «Prvi maj», o katerem pa poročamo na drugem mestu.

Danes in jutri volijo prebivalci občine Romans in Vil- lesse svoje oblastno predstav- nstvo. V Romansu je v sezna- mu vpisanih nekaj nad 2.000, v občini Villesse pa 1.050 voliv- cev. Do leta 1954 sta bili obe vasi pod občino Romans, raz- delitev v dve občini, izvršena istega leta, pa je povzročila nove občinske volitve, ki pa ne soupadajo z datumom, ki velja za ostale občine goriške pokrajine. Do leta 1954 je občino Romans vodila Krščan- ska demokracija. Po razdelitvi je KD ohranila oblast v Vil- lessah, medtem ko se je v Ro- mansu uveljavila enotna lista PSI in KPI. Za zaupanje vo- livcev se na današnjih volit- vah potegujeta dve listi: demo- kristjanska in pa lista «Auto- nomia e Rinascita», na kateri so kandidati KPI in PSI.

V Sovodnjah so se v sredo sestali zastopniki občinskih u- prav iz Sovodnji in Gorice, ter razpravljali o ustanovitvi kon- grada za industrijsko cono. Predstavniki sovedenjske ob- čine navedli niso nasprotovali predlogu, poudarili pa so, da morajo pobudnike za ustanovi- tev takšne cone med sovedenjs- ko in goriško občino voditi izključno samo gospodarski interesi. Postavili so pogoj, da tina področju sovedenjske ob- čine ne smejo zidati nove sta- novniške hiše, ki bi spreme- nile sedanjo etnično sestavo te občine. Goriški župan dr. Po- terzio in odbornik za javna de- la Lupieri sta v celoti prizna- la umestnost in upravičenost po-

gojev sovedenjskih občinskih zastopnikov. V sredo dopoldne je delega- cija iz Cedada in okoliških ob- čin prisostvovala v Kobardu spominski svečanosti na spo- meniku padlim italijanskim vo- jakom v prvi svetovni vojni. Delegacijo je vodil župan iz Cedada Guglielmo Pelizzo, po- dta- jnik v obrambnem minist- rstvu, sestavljali pa so jo od- borniki iz Cedada ter 20 župa- rovin in občinskih tajnikov iz Nadiških dolin. Delegacijo je na prehodnem prelazu v Stupici (Robič) sprejel predsednik občinskega sveta iz Tolmina Franc Rutar. Skupno so polo- žili venec na kostnici v Kobar- ridu ter se udeležili kosila v «Alp Hotelu» v Bovcu, kjer sta senator Pelizzo in predsednik Rutar v zdravilnih poddarila prisrčne odnose, ki vladajo med zastopniki oblasti obme- jnih področij.

V času enega tedna se sesta- nejo slovenski občinski sveti na Goriškem. Včeraj zvečer ob 19.30 je bila seja v Steverjanu, jutri zvečer se sestane občins- ki svet v Doberdolu, v petek 15. novembra pa v Sovodnjah.

Obvestilo vinogradnikom

Tržaško županstvo opozarja vse vinogradnike, zadržane kle- ti in trgovce ter industrije, ki se ukvarjajo s predelovanjem vina, da morajo do 30. novem- bra prijaviti količino vina iz le- tošnjega pridelka, ki so na raz- položljivo v prejšnjih let, ki ga imajo že v zalogi.

Zaloga vina morajo prijaviti tudi trgovci na debelo.

Prijave je treba napraviti na posebnih obrazcih, ki so na raz- položljivo v tržaškem uradu U. I. Teatro 4.

Kaj potrebujejo pri Banih

Iz naše vasi, ki šteje približ- no 70 hišnih števil in ima pri- bližno 350 prebivalcev, se bolj poredkoma oglašamo v našem listu. Zaradi tega pa bomo da- nas nekaj več napisali in ome- nili nekatere težave, ki nas ta- rejo.

Po vasi je precej prometa, to- da ponekod so zelo ozke poti. Lahko bi jih razširili, ker ne bi bilo treba rušiti nobene hi- še, pač pa le odstraniti kakšno grobljo in zid, ki ni nikomur v korist. Dobro bi bilo tudi, da bi uredili kanalizacijo, ali vsaj odtočne kanale. Omeniti moramo tudi pot, ki iz naše vasi pelje k Ferlugom in je za- noš vasa, ker je najbližja za- Trst. Mestni avtobus vozi iz mesta do Konkonale, od tam pa gre do naših vasi, paš k Banom. Tudi avtomobil vozi po tej poti, toda vozila zelo tr- pijo, ker so po cesti cela ko- rita, na drugih krajih pa kupi gramozu. Dvoje loje se občin- ska uprava sploh ne zmeni za to pot, ki je zaradi tega vedno v slabšem stanju.

Pred leti je vsako jesen prišel v vas občinski delavec, ki je očistil občestne kanale. Ze- nekaj let pa ga ni in v kanalih se nabira kamenje, listje, blato

V DEŽELI LEPE VIDE

Devin nekdanj in danes

Stara in pestra zgodovina - Devinski grad in grofje
Straža ob mejnikih - Zaslužni možje - Velike spremembe

Devinska obala z novim gradom

Kam sega rojstvo Devina, bo- lje rečeno starega grada, ki že toliko stoletij kljubuje popo- nemu razpadu? Prvi zaročki v obliki dvorcev (vii) ob obali med našim portičem in Stiva- nom, mično zaščiteni s prago- zidom, niso bili v zvezi z na- stankom grada. Blizina Ogleja,

cesta od tod proti Trstu in Istri, kamnolomi v Nabrežini, od koder so vozili kamenje v naš portič, od tod pa v Italijo, med Stivanom in Trčičem to- plice (terme romane), prirodno bogastvo (pragodi) in narav- ne krasote — to je vabilo sem- kaj naseljenost, ene za uživa- nje in zabavo, druge iz drugih, rečimo vojaških ali političnih razlogov.

Po zrušenju Ogleja (l. 452 ga je zrušil hunski kralj Atila) je za nekaj stoletij utihnilo ži- valno življenje na našem ozem- lju. V 11. stoletju se omenja stari grad, kjer so bivali prvi devinski gospodje neznanega porekla. Okrog 300 let kasneje je zrasel novi grad. Devinski gospodje so bili vazali moč- nih oglejskih patriarhov, ki so imeli po naših krajih svoja po- sestva. V 14. stoletju pa so bli- Devinski že tako močni, da so se jih s silo otresli in postali gospodari malone celotnega Krasa do Prema. Kasneje (v 16. stoletju) se je ob zidu nov- nega grada naselilo nekaj njho- vih podložnikov. To je bil pr- votni Devin.

Naj so ta kraj imenovali Doin, Duin, Dovin, Dvin itd., a njegov koren spominja na slo- vansko poreklo; vse kaže, da so naši predniki ob svoji nase- litvi v tih krajih (to je bilo že v 6. stoletju ali skoraj pred 14. stoletjem) krstili ta kraj z naziv- om Devin in več stoletij slu- žili zemljiški gospodi (oglejs- kim patriarhom, goriškim gro- fom in kasneje Devinskim) kot njihovi podložniki.

Naslednje po zemljiški odve- ži l. 1848 zadobilo kmečki zna- čaj. V začetku tega stoletja je bilo 8 kmetov: 6 Legi- šev in 2 Mervica, zares samo- stojnih, saj so imeli dovolj me- lje. Medtem ko je graščina go- jila v obzidanem Grčidju (svet med poslopjem polic. ko- misariata, obalo in cesto v ri- biško naselje) jelene, je na gmajni paslo do 150 in več glav živine. Vsa košček orne zem- lje je bil obdelan in pridelo- vali so to in ono ter med tem tudi precej dobrega vina. Ta- krat so obdelovali plodno rav- ninsko zemljo, kjer stoji ribi- ško naselje. Kmetje so si po- magali tudi s prevažanjem blo- kov iz nabrežinskih kamnolo- mov v naš portič, kjer so jih na- lagali na ladje. Štiri družine so se ukvarjale s ribištvo. Prvi ribiči so bili Slovenci. Peškar, Gradina in Mervica. Pred okrog 100 leti se je semkaj priselil iz Chioffie ribič Varisco. Iz te roditve so se zdaj ribiči.

Vozniki iz Goriške in Furla- nije, ki sta pod Avstro-Ogrsko zalagali Trst s kmetijskimi pri- delki, krmo, mesom itd., so pri- stajali v znani gostilni Ples, ki je imela za to primerno logo. Nekaj korakov od nje proti Stiva- nu je bila mitnica (štranga), ki je od voznikov pobirala cestni- no. Tako je bilo nekod na gra- ščinah, ki so za prevoz čez nji- hovo zemljišče zahtevali pris- tečbino.

Devinci so bili nekakšna na- rodna straža z močno narodno zavestjo in kulturnoprosvetno zelo dejavni. Prosvetno društvo «Ladju» je imelo svoj mešani pevski zbor. Starejši vaščani se spominjajo svojih ljudskih učitel- lev: znanega glasbenika Vo- larica, Sorča, Praprotnika in Ga- sperina ter vztrajnih vaščanov- sodelavcev na prosvetnem po- dročju: Plesa, Pečkarja itd. Šola, ki jo je proti koncu minulega stoletja postavila «Legia natio- nale» v raznarodovalne neme- ne, ni zaznamovala uspehov, ker seme, ki so ga sejali ti sejalci,

je krepko kiljo se kasneje — do spremembe državnih mej- nikov. Do tedaj je bil Devin sa- mostojna občina, kamor so ra- zen Stivana in Medjevasi spa- dale tudi Jamlje.

A današnji Devin? Samo kdor se hrani v živem ali samo v mednem spominu sliko iz one dobe, more primerjati sedanjost s preteklostjo in presodi- ti razliko med Devinom pred več desetletji in danes; samo ta more ugotoviti spremembo v materialnem in občutiti razli- ko v moralnem pogledu, samo komur ni še ugasnil poslednji žarek narodne zavesti in po- nosa, se zaveda zgube; ki so jo nam vsilile osvajaalne skomine.

Iz naslednjih suhih števil- moremo pogoditi spremembe v gospodarsko-socialnem pogledu:

je krepko kiljo se kasneje — do spremembe državnih mej- nikov. Do tedaj je bil Devin sa- mostojna občina, kamor so ra- zen Stivana in Medjevasi spa- dale tudi Jamlje.

A današnji Devin? Samo kdor se hrani v živem ali samo v mednem spominu sliko iz one dobe, more primerjati sedanjost s preteklostjo in presodi- ti razliko med Devinom pred več desetletji in danes; samo ta more ugotoviti spremembo v materialnem in občutiti razli- ko v moralnem pogledu, samo komur ni še ugasnil poslednji žarek narodne zavesti in po- nosa, se zaveda zgube; ki so jo nam vsilile osvajaalne skomine.

Iz naslednjih suhih števil- moremo pogoditi spremembe v gospodarsko-socialnem pogledu:

Prispevki za nakup semen čebulic, trt in melitozija

Pokrajinsko kmetijsko nadzor- ništvo v Trstu obvešča kmečo- valce, da so v teku sledeče po- bude v prid kmetijstva:

1. Od 24. oktobra dalje se bodo sprejemale prošnje in to do- kler ne bo v ta namen izprana razpoložljiva vsota) se bodo sprejemale prošnje za nakup:
 - a) brezplačnih odbranih semen povrtni; do tega imajo pravo samo tisti kmetovalci, ki oddajo prošnje pridelke na trg. Strogo so izzeti ti- sti, ki predelujejo povrtnine za lastno uporabo;
 - b) dan bo prispevek v znesku 30 odstotkov nakupne cene za čebulice tulipanov, nar- cis, hijacint, iris in sadik cepčev vrtnic. Narčija se bodo sprejemala za nakup najmanj 250 čebulic vsake vrste ter najmanj 50 vrtnic.
 - c) Dan bo prispevek v znesku 40 odstotkov nakupne cene za melitozijo, za zimsko krm- lenje čebeljih družin.
 - d) Dan bo prispevek v znesku 30 odstotkov nakupne cene za nakup čebelarskega orod- ja in racionalnih panjev.
2. Od 29. oktobra dalje (in to do- kler ne bo v ta namen izprana

NASVETI NAŠIM KMETOVALCEM

Prednosti predzimskega obdelovanja zemlje

Narava se postopno umika k odmoru. Njen odmor pa pomeni umik iz aktivnega v pasivno živ- ljenje ali iz zasti in radosti v stanje, ko to za nekaj mesecev preneha, ker ni za to pogojev.

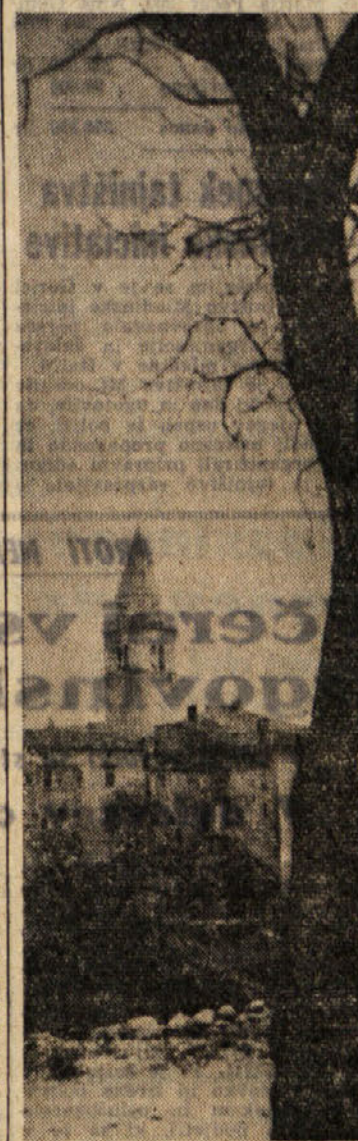
Človek se po možnosti prekr- bi za zimo z vsem, kar potrebuje; predvsem z določeno hrano, kuri- vni in obleko, da more s tem posredovati svojemu telesu po- trebno količino kalorij in toploto. Potrebna sta mu še zrak in voda, ki pa sta mu v normalnih razme- rah v zadostni meri na razpolo- go. Tako skrbimo tudi za domače živali. Z rastlinami pa je ta reč drugačna, ker so nepokretne ali priklenjene na določeno mesto in določene pogoje ter tako upo- stavljene vsem mogočim vremen- skim spremembam. Ker pogoj za njihovo rast proti zimi postopno odpoveduje, si rastline morajo pomagati: rast preneha. A pri- tem se v rastlinah vršijo neke spremembe, ki se očutijo na li- sti, zeleni harva listavcev poru- meni, pordeči, porjavi in končno — posebno če jih osmoli slana — odpadejo.

Če se za nekaj časa prekine živle- nje rastlin, ne preneha povsem

življenje ezemljies. Prestane le na- videzno, ker ne moremo s svojimi čutili zaznati, kaj vse se tudi v času odмора vrši v zemlji: kako se v njej presnovlja in se pri- pravljajo pogoji za naslednjo rast. A narava se drži svojih zakonov, se pravi, da skrbí le za potrebe rastlin, ne pa za naše. Ona res izvrši «le» ta svoje. Če torej ho- čemo, da bo upoštevala našo voljo, želje, zahteve in potrebe, mora- mo poseči v njeno snovanje, a ne le ko se narava epredudis, marveč tudi v poznejšeskih in zimskih mesecih.

Temu našemu posegu v naravno snovanje rečemo tudi sodelovanje z naravo. To sodelovanje je raz- lično; manjše ali večje, umno in neumno, smotno in nesmotno, bolj ali manj uspešno. Danes pa mora biti čim večje, čim bolj um- no in smotno. Le tako moremo podrediti gospodarsko manj po- membne ukrepe gospodarsko po- membnejšim in zagrabiti tam in tako, kjer in kakor moremo raz- meroma največ pridobiti. V naših razmerah je treba predvsem spr- aviti zemljo v čim ugodnejše sta- nje za rastlinsko rast in rodnost. Kmetijski pridelki dobivajo bolj- še ceno in celo postatrski pridel-

Martinovanje na Tržaškem in Goriškem

Motiv s Proseka

Jutri, 11. novembra, bo praz- nik sv. Martina, zaključek kme- tijskega leta, ko je pridelek že pospravljen in je vino dozorelo, Martinovanje je v nekaterih na- stavitve na mizo divjačina s po- lih krajih že star običaj, kakor

n. pr. na Proseku, kjer je to tradicionalni vaški praznik. Mar- tinovanje na Proseku še vedno privlači lepo število gostov iz mesta in okoliških vasi, ki si privoščijo domače dobrine in jih zalivajo z novo domačo kap- ljico. Na Prosek pa ob tej prilí- ki pridejo tudi kmetje in trgov- ci iz bližnjih in oddaljenih kra-jev, ker je za sv. Martin na Proseku že leta in leta semenj prasičev in pujskov ter kmeč- kega orodja.

Številni meščani in sosede iz okoliških vasi bodo že danes prišli na Prosek na novo vino, klobase in pečnice. Proseški gostilničarji so se že pripravili in poskrbeli za zalogo, da bodo lahko vsem postregli.

Slavljenje sv. Martina je ma- lokje tako zakoreninjeno v na- vadah ljudi kakor ravno na Go- riškem. Vsako leto se tega dne spominjamo s priložnostnimi prireditvami, ki imajo skoraj vse zabavni značaj. Martinova- nja bodo priredila prosvetna društva in Slovensko planinsko društvo. Prva prireditev je bi- la, sinoči v Formentinjevi osmi- ci v Steverjanu, ki jo je prire- dilo domače prosvetno društvo «Brški grčič». Prireditev se je začela okoli 21. ure in je traja- la čez polnoč. Nastopili so, čla- ni domačega instrumentalnega orkestra. Ob zvokih plošč so se udeleženci tudi zavrteli. Sloven- sko planinsko društvo priredi martinovanje prihodno nedeljo, 17. novembra, v hotelu Poldar- novce na Lokvah. Ob tej prilí- ki se bodo zamejski planinci sre- čali s planinci iz Slovenije ter skupno preživeli nekaj prijetni- h uric. Jutri zvečer bodo mar- tinovali v prosvetni dvorani v Standrežu. Na sporedu bo ne- kaj zabavnih točk. Prosvetno društvo «Naš prapor» iz Pevme pa priredi svoje tradicionalno martinovanje v soboto, 16. no- vembra. Vsako leto so požitvo- valne pevemske gospodine po- stavile na mizo divjačina s po- lih krajih že star običaj, kakor

Nekaj z Goriškega

RONKE

Idilčno, toda nič kaj higien- sko, pobiranje smeti v Ronkah z vozom na živalsko vprego je zaključil moderni tovornik za izvrševanje te storitve, ki ga je občinska uprava kupila iz druge roke za nekaj več kot dva mi- lijona lir. Tovornik prevozi vse pomembne ronske ulice, delav- ci, zaposleni pri tem delu, pa z zmečajo smeti nanj in jih od- peljejo v smetiščno jamo. Po starem sistemu so občani, kjer se je ta storitev izvajala, zbirali smeti v najrazličnejših posodah; sedaj pa si bodo morali pri- skrbeti posebne pločevinate po- sode imenovane «Bergomiti», ki so napravljene po meri za novi smetiščni avtomobil. Posode bo morala naročiti občinska up- rava, občani pa jih bodo odku- pili, seveda, po zmernih cenah.

DOBERDOS

Jutri ob 20. uri se bo v Do- berdolu sestal občinski svet po- predsedstvom župana Andreja Jarca. Na dnevnem redu je več vprašanj, ki so v glavnem u-

pravnega značaja. Občinski sve- tovalci bodo morali sprejeti več sklepov, ki zadevajo juarska zemljišča. Odborili bodo tudi načrt vodovoda v Jamli, ki bo kmalu realiziran. Načrt sam bo stal poldrugi milijon lir.

KRMIN

V naši bolnišnici so v teku po- membna dela na rentgeno- loškem oddelku. Izvajajo jih v okviru načrta za modernizaci- jo delovanja v tej ustanovi. Pred kratkim so odstranili ga- stare radiološke naprave ter jih zamenjali z novimi, ki omogo- čajo najbolj moderno diagno- sticiranje. Modernizirali so tudi priprave v operacijski dvorani kirurškega oddelka. Nakupili so novo operacijsko mizo, reflek- torje, električne aparate ter na- mestili napravo, ki omogoča u- veljavljanje na bolniku najmo- dernejšega anestezijskega po- stopka. Z nakupom novih apa- ratov so okrepili raziskovalni oddelk. Krvena banka, ki delu- je že nekaj časa, je zaradi na- rasčajočega števila krvodajal- cev izredno pomemben pripo- moček pri reševanju človeških življenj.

PRVOVRSTNO - BELO IN ČRNO - LAŠKO PIVO
DOBITE V VSEH GOSTILNAH V TRSTU
Zaloga za Trst in okolico - Tel. 225102 IN GORICI

Kino na bencin

predvaja danes 10. t. m. ob 15. uri film:

(PARMEŽANKA)

V ponedeljek, 11. t. m. ob 18. uri ponovitev filma:

LA PARMIGIANA

Mladini pod 14. letom vstop prepovedan.

MINI MANFREDI, CATHERINE SPAK, SALVO RANDONE, ANTONIO PIETRANGELI

KINO «IRIS» PROSEK

predvaja danes 10. t. m. ob 16. uri Cinemascope barvni film:

Angeli con la pistola

(Angeli s pištolo)

Jabolko proti nesreči — samokres proti sovražniku

Igrajo: GLEN FORD, BETTE DAVIS, HOPE LANGE in ARTHUR O'CONNELL

V ponedeljek, 11. t. m. ob 16. uri Cinemascope barvni Warner Bros film:

«IL CIELO È AFFOLLATO»

(Nebo je prenaseljeno)

Igrajo: DANA ANDREWS, RHONDA FLEMING in TROY DONAHUE

KINO «ROSANDRA» BOLJUNEC

predvaja danes 10. t. m. ob 17.30 uri Cinemascope barvni film:

«GLI INESORABILI»

(Nekaj prosni)

Igrajo: BURT LANCASTER, AUDREY HEPBURN, AUDIE MURPHY in JOHN SAXON

KINO PROSEK-KONTOVEL

predvaja danes 10. t. m. ob 16. uri film:

«I DUE MONELLI»

(Dva paglavca)

Najbolj ganljiva igra JOSELITA

V ponedeljek, 11. t. m. ob 16. uri barvni film:

«ARRIVANO I TITANI»

(Giganti prihajajo)

Igrajo: PEDRO ARMENDARIZ, JACQUELINE BASSARD in ANTONELLA LUALDI

R.E.D.A.T.A. Trst, Ul. F. Severo št. 5 b — Tel 31893

nudi priznane akumulatore (baterije) **S.A.F.A.**

in vse elektroavto predmete in nadomestne dele

Novi lastnik LISJAK (LISIANI) se vladno priporoča

KINO ŠKEDENJ

predvaja danes 10. t. m. ob 16. uri film:

LA GUERRA CONTINUA

(Vojna se nadaljuje)

Igrajo: GIOVANNA RALLI in JACK PALANCE

AUTOFOTOMATERIALE

CARLO LUPO

Trst, Ulica S. Francesco 18

Rezervni deli za avto Fiat menjalniki, amortizatorji, balji, ležaji, tesnilni obroči, preobleke in preproge za avto

CINE FOTOMATERIALE

SEGULIN

Trst, Ul. Mazzini 53

Telefon 733-361

Vabi prijatelje in znance, naj ga obiščejo.

Dr. VITOVEČ JOŽE (Dr.)

specialist za ustne in zobne bolezni

na zobodravniški univerzitetni kliniki

PADOVA

Trst, Ul. Mercadante 1/1 vogal

Ul. Carducci Ul. Milano

Telefon 68-349

Tečaj srbohrvaščine

Slovenska prosvetna zveza v Trstu bi organizirala tečaj srbohrvaškega jezika, če bi bilo dovolj prijavljenov. Interesenti naj se osebno javijo do 20. t. m. na sedežu v Ul. Geppa 9 med uradnimi urami.

PRISPEVAJTE ZA

DUŠKOV MATICO!

Goriško-beneški dnevnik

SEJA PRIPRAVLJALNEGA ODBORA ZA ANDREJEVE DNEVE V GORICI

V novi deželni ureditvi mora sejem zadobiti tudi mednarodno obeležje

Poziv Avstriji in Jugoslaviji, naj se udeležujeta manifestacij v okviru sejmov Program sejma: mednarodno tekmovanje pevskih zborov in številno razstave

Na zupanstvu se je sestal odbor, ki pripravlja andrejane v Goric. Predsedoval mu je odbornik za šport in turizem rag. Giuseppe Agati.

Agati je uvodoma navedel smernice letošnjega sejma, zasnovane na solidnejši podlagi, ter poudaril njegov poseben pomen v okviru bodoče dežele. Pozval je sosedna področja, Avstrijo in Ju-

Darovi in prispevki

Za ponesrečene v Valontu so darovali Zvezni trgovci naslednji rje- ni člani: mesnica Mario Picculini, Ul. 24. maja — 2.000 lir, pekarna Gaetano Azzano iz Ločnika 20.000 lir, kavarna Italia, lastnica Maria Martinuzzi, Tržaška cesta 5.000 lir, trgovina z jestvinami O. Vendramin, Korzo Italija 10.000 lir, klub, črna Leben v Rastelu — 2.000 lir, trgovina z jestvinami v Gradiski 31.000 lir, podjetje za trgovino z le- som Bramo v Ul. 24. maja 10.000 lir, garaža Egidio Zottar s Trga pred zupanstvom 5.000 lir, bar Tomadin na Korzu Italija 10.000 lir, papirni- ca Orefia Tumin, Gradiska — 1.000 lir in trgovina z jestvinami Valter Buzzin iz Gradiske 1.000 lir.

Vse čitatelje in prijatelje na- šega lista obveščamo, da bomo našo nabiralno akcijo za žrtve katastrof v Valontu zaključili 16. t. m. Kdor namerava še preko našega lista prispevati v ta namen, naj to stori do na- vedene datuma. Takoj nato bomo celotni zbrani znesek iz- ročili Italijanskemu Rdečemu križu v Gorici.

PRIPRAVE ZA «GRAN PREMIO» V GORICI

Tehniki nameščajo kulise in postavljajo telekamere

Vstop na oddajo bo prost kot na vse podobne oddaje RAI-TV

Včeraj dopoldne se je ustavila avtomobilska kolona v Trst pred kinu dvorano Verdi, kjer bo v četrtek 10. novembra oddaja v okviru tekmovanja «Gran Premio» med deželama Furlanjsko-Julijsko krajina in Sicilijo. Tehniki so zno- silni na oddaji in jih postavili, da bi ustvarili primerno okolje, kjer bodo nastopali tekmovalci.

V dvorani so namestili tudi tri telekamere, od katerih bo ena na odru, druga pred odrom, tretja pa na koncu dvorane. Takšna raz- poredila kamer je najprimernejša za snemanje različnih plov- sev, ki nastopajo na odru ali sodelujejo kot gledalci. Vstop v

gosiavijo, naj sodelujejo na se- jmu v okviru obstoječih dobrih in vedno tesnejših stikov. Sejem mo- ra po Agatiji sodbi najti svoje mesto v deželi, upoštevati pa ga morajo tudi pri izdelavi goriške- ga regulacijskega načrta.

Prisotni so podprli predlog za ustanovitve stalnega sejmišča, ki naj razpolaga tudi s svojim zemljiščem. Smisel sejma je v pove- čanju trgovske izmenjave ter me- njavi umetniških in kulturnih do- birin s sosedji. Zaradi tega odbor ne bo opravi svoje naloge, ko bo sejem končan, ampak bo mo- ral proučiti izkušnje in jih upo- rabiti pri organizaciji prihodnje- ga sejma.

Po teh uvodnih načelnih ugo- tovitvah, ki zadevajo značaj in se- danje oblike Andrejevega sejma, so pregledali njegov program. Predvsem gre omeniti mednarod- no tekmovanje pevskih zborov, ki ga prireja «Corale Seghizza». Povabilu so se odzvali en zbor iz Celovca in štirje iz Slovenije ter številni zbori iz naše dežele. Priredili bodo razstavo knjig naj- večjih založništva ter vladne knjižnice v Gorici, natisnaki bodo brošure o sejmu in reklamne ma- nifeste, ki jih bodo nalepili po vsej deželi in v inozemstvu. Za seznanjanje javnosti se bodo po- služili tudi domače in bližnji ra- diotelevizijski postaji. Tudi letoš- no bodo razstave industrije in obrt- ništva, kmetijstva, čipkarskih iz- delkov, znamk, vina in srečeval- v korist zavoda Oddone Lenassi; program bo izpolnil «Piccolo Tea- tro».

Proučujejo tudi predlog za na- mestitev vinske razstave v pre- doru pod Gradom, vendar se or-

ganizatorji že sedaj zavedajo ta- žav tehničnega in higienskega značaja, katerim je treba po na- ši sodbi priti tudi preprih v predoru.

Sestanku so prisostvovali od- borniki Agati in Moise, občinski svetovalec odv. Stilič, zastopni- ki obrtnikov Vizintini, kmetijske- ga nadzornišva dr. Vianello, tr- govinske zbornice Merlo, arhitekt Rivis, trgovci dr. Scarno in dr. Seghizza, de Simone in Cu- mar za pro loco, dr. Formentini in zastopnik filatelista dr. Pel- lis.

KMETJSKA KONFERENCA V VIDMU

Potrebna je temeljita reorganizacija s tehniko na industrijski osnovi

Kako znižati proizvodne stroške in zvišati dohodek v kmetijstvu - Najprej je treba reorgani- zirati državno upravo in potem šele posamezna gospodarska področja - Za predsednika ANGA v Italiji ni spolovinarskega problema - V kratkem kmetijska konferenca tudi v Gorici

V prostorih trgovinske zbornice v Vidmu je pokrajinska Zveza mladih kmetovalcev (ANGA) or- ganizirala včeraj dopoldne konfe- rencu o aktualnih kmetijskih pro- bleme, katere se je udeležilo okrog 200 kmetijskih predstavni- kov iz vse pokrajine in tudi nekaj zastopnikov iz Gorice, med kate- rimi je bil predsednik goriških mladih kmetovalcev prof. dr. Formentini.

Konferenco je otvoril predse- dnik videmske ANGA Asarta, ki je predstavil prisotnim oba predava- telja, univerzitetnega profesorja Uga Papija iz Rima in predsedni- ka državne Zveze mladih kmeto- valcev posl. Bignardi. Objubili je tudi, da bodo v kratkem orga- nizirali še eno konferenco s te- mo «Cene in stabilizacija kmetijs- kega trga».

Nato je dal besedo prof. Papiju, ki je obravnaval predvsem kme- tijsko tehniko, razvoj kmetijske proizvodnje in preobrazbo kmetijs- ke posesti v skladu z napredkom tehnike. Poudaril je nujnost, da se bo moralo v prihodnjih letih število kmetijskega prebivalstva zni- žati in da bo treba zemljo, ki ni dovolj donosna, nameniti bolj do- nosnim kulturam. Omenil je teza- ve, ki ovirajo racionalno aplika- cijo moderne tehnike v kmetijs- tvu. Predvsem je potrebna temel- jita agrarna reforma in aronda- cija ter povečanje kmetijskih po- sestev do take mere, da bodo v rentabilnosti in da se bo po- večal dohodek od kmetijskega dela. Govornik je poudaril nadalje, da je država dolžna pomagati kme- čkim posestvom v obdobju njihove transformacije, vendar mora biti ta pomoč v skladu z dohodki dru- gih sektorjev in s finančno razpo- ložljivostjo države, ker bi sicer prišlo do inflacije. Kar se tiče spolovinarstva je bil govornik mnenja, da ima v sebi tudi nekaj dobrega in da bi bilo treba pred- vsem pogledati, če je ta oblika možna racionalizacije, če je mož- na še industrializirati in komer- cializirati. Zaključil je, da bi mo- rala država programirati najprej svoje dele in svoj ustroj in nato šele uvesti načrtovanje tudi v po- samezne gospodarske panoge, med katerimi je tudi kmetijstvo.

Drugi govornik Bignardi je go- voril o praktičnih reformah v agrarni politiki. Omenil je, da je preobrazba kmetijstva v polnem teku in da se je napravilo v zad- njih 10 letih več kot prej v 100 letih. Kmetič prebivalstva je v zadnjih desetletjih padlo od 50 na 22 odstotkov celokupnega prebi- valstva v državi. Poudaril je, da bi bilo treba v vsakem okolišu razviti take kulture, ki so za kra- jevine razmere najbolj prikladne in najbolj donosne. Omenil je tu- di dopolnilno kmetijstvo, ki se razvija v kraljih, kjer je tudi in- dustrija in je prebivalstvo med letom zaposleno deloma v kmetijs- tvu deloma v industriji. Poudar- il je nadalje, da sedanjí čas za- hteva znižanje proizvodne cene in obenem zvišanje plač v kme- tijsstvu, kar se da doseči edino s temeljito preobrazbo in mehani- zacijo ter arondacijo kmetijsko- posesti. Vendar pa je govornik isto- časno branil spolovinarstvo (je namreč liberalen) in dejal, da ta problem sploh ne obstaja, ker da gredo spolovinarji tam, kjer delo ni pogosto niso dobri, samj proč in sicer v industrijo. Ob koncu je polemiziral tudi z Lombardijem (PSI), češ da socialisti podpirajo le delavce v industriji, ne pa v kmetijstvu.

Stidila je debata, pri kateri se je oglašilo več govornikov. Posla- nec Taverna je poudaril potrebo, da bi bilo treba znižati davčna bremena v kmetijstvu in zaščititi same kmetijske proizvode, dr. Giacomelli pa je kritiziral korup- cijo v državi. Za primer je nave- del, da posamezni kmet ne more dobiti več kot 3000 lir državnega prispevka za nakup semen; pri tem pa ima toliko poti in stro- kov, da se mu to ne izplača. Inž. Morelli je poudaril, da je treba

Z DRŽAVNIM PRISPEVKOM V ZNESKU 3,2 MILIJONA LIR

Goriški vrtnarji bodo prejeli brezplačno seme za povrtnino

Ugodnosti veljajo samo za tiste vrtnarje, ki pridelujejo povrtnino za tržišče

Kakor smo že poročali v našem listu, je ministrstvo za kmetijstvo in gozdarstvo namenilo goriškemu kmetijskemu nadzorništvu vsoto 3,2 milijona lir za nakup izbranega se- mena povrtnine domače proizvod- nje. Brezplačno ga bodo razdelili neposrednim obdelovalcem in spo- lovinarjem, ki pridelujejo zelenja- vo za potrebe tržišča. Pri razdelitvi so torej izključeni vrtnarji, ki pri- delujejo zelenjavo samo za družin- ska potrebe.

Kdor hoče prejeti seme, mora na- pisati prošnjo na obrazcu, kjer so navedene vrste zelenjave: paradiž- niki, solata, cvetča, fižol in grah. Za vsako vrsto se lahko zahteva največ tri vrste semen, državni pri-

spevek pa znaša največ po 5.000 lir za vsako vrsto.

V prvi vrsti bodo upoštevali proš- nje vrtnarjev iz okoliških centrov, in sicer iz Gorice, Sovodnje, Trži- ča, Ronk, Starancana, Turjaka in Gračeta, kjer bodo razdeljevali vse vrste semen. V Steverjani, Krmi- nu in Dolenjah pa bodo delili sa- mo semena paradiznikov, graha in fižola.

Prošnje bodo pisali vsak dan od 10. do 12. ure na sedežu kmetijske- ga nadzornišva v Gorici ter na po- stajališčih v Ronkah, Krmini in Gradiski. Vsi pridelovalci zelenja- ve, ki jih to zanima, naj se zgle- dajo v poprej navedenih uradih naj- kasneje do 8. decembra.

Uspelo predavanje

dr. Hlavatyja

v klubu Simon Gregorčič

V četrtak je v klubu «Simon Gregorčič» predaval o medicin- skem in literarnem srcu dr. Ro- bert Hlavaty iz Trsta. Nas trža- škemu rojak je bil tržanski tretji med goriskim občinstvom, naj- prej s samostojno razstavo akvo- rel, potem pa še s predava- njem o umetnih smerah v slikar- stvu. Njegov tretji nastop v Go- rici je zaslužen občinstvo zelo to- plo sprejelo ter ga za njegovo zadržano počino in obenem prijetno podano snov nagradilo s iskrenim aplavzom. Ob koncu je predava- tel povedal zelo pametno misel, ki sodimo, da jo je vredno zabe- ležiti. «Predavanja imajo namen — je dejal — da se učimo in za- bavamo obenem, predvsem pa da se zbiramo, kakaj če smo skupaj, smo nekaj, če živimo vsak zase, nismo nič».

V klubu «Simon Gregorčič» bo Slovenska prosvetna zveza prire- dila v tej sezoni večje število predavanj, o katerih bomo občin- stvo pravočasno obveščali in ga vabili k udeležbi.

Z motociklom

je zavozil s ceste

Včeraj okrog 14. ure so z avtom Zelena križa pripeljali v goriško civilno bolnišnico 32-letnega Bruna Coccanija iz Kaprive, ki je malo prej bil cerkve v Farri zavozil z motociklom s ceste, padel in se po- škodoval. V bolnišnici so ugotovili, da se je ranil na lasišču, razpaskal po obrazu in dobil pretres možga- nov. Pridržali so ga za 20 dni na zdravljenju. Cestna policija iz Go- rice je napravila zapisnik.

Faganel razstavlja

v goriški pasaji

V pasaji poleg goriške hranil- nice razstavlja svoje slike Robert Faganel iz Trsta. Razstava bo od- prta še danes.

GORIŠKI NOGOMET

Juventina igra doma

Sovodnje pa v Romansu

Podgorci bodo danes počivali

Standreaška Juventina bo danes dopoldne nastopila na domačem igrišču proti ekipi Cormontum iz Krmina. Gostje bi za Juventino ne smeli predstavljati zelo trdega oroha, vendar se je prerado zgo- dila, da pride prav v takih prime- rih do presenečenj, slasti če se domači igralci ne bodo dovolj po- trudili.

Sovodnenci pa bodo danes na- stopili v Romansu proti tamkajš- ni B ekipi, ki je precej nevaren nasprotnik. Vendar pravijo Sovo- dnenci, da so se dobro pripravili za ta nastop in bodo skušali ohrani- ti svojo dosedajšnjo nepremaga- nost, saj so doslej odnesli iz vsa- ke tekme vsaj po eno točko. Isto bodo seveda poskušali tudi danes v Romansu.

Podgora pa bo danes počivala in bo lahko prost dan izkoristila za koristno treniranje, kar se ji bi lahko poznalo naslednje ne- deljo.

Trčenje treh vozil

Včeraj zvečer okrog 19.30 ure je prišlo na križišču Ul. S. Chiara in Mameli v Korzom vozi do trče- nja med avtom Fiat 600 z vespo 150 in mopedom lambreta 48 pri kate- rem so bili trije laže ranjeni.

Po Ulici S. Chiara je prišlo do križišča svoj avto Fiat 600 C 39-let- ni uradnik Antonio Bello iz Porde- nona. Na križišču se je srečal s mo- pedom, ki ga je vozil 41-letni Bruno Tacchino, uradnik, stanujoč v Go- rici Ul. Šklednik 4. Po krajsnem o- klevanju kda bo dal komu pred- nost je prišlo do trčenja med obe- ma voziloma. V tistem trenutku pa je po Korzu Verdi od pošte se- privzela na vespi še 23-letna de- lovka Marta Komie iz Steverjana štev. 7. Na zadnjem sedelu pa je sedela še Aurelia Gilli iz Gorice Ul. S. Giovanni 9. Tudi veslistka se je s svojim vozilom zadela v avto.

Pri trčenju je Marta Komie do- bila lažje poškodbe na obrazu in nosu in so ji v civilni bolnišnici nudili prvo pomoč s prognozo okre- vanja v petih dneh. Njena sopot- nica Gilli ima udarec na desnem senu in bo okrevala v štirih dneh. Avtomobil je ostal nepoškodovan in tudi avto je bil le malo odrgnjen.

Na kraj nezgode je prišla izvid- niška prometne policije, ki je na- pravila zapisnik.

Martinovanje:

v Štandrežu

Prosvetno društvo «Oton Zu- pančič» iz Štandreža priredi v ponedeljek, 11. novembra ob 20.30 tradicionalno martinova- nje v svojih prosvetnih prostori- h. Prireditel bo združenja s kratkim zabavnim programom.

v Pevmi

Prosvetno društvo «Naš pra- por» v Pevmi priredi v soboto, 16. novembra zvečer v dvorani tradicionalno martinovanje, ki bo četrto po vrsti. Priredne jenc- bode po stari navadi pripre- vile večerjo, sledi bo kraji kulturni program in pa prosta zabava. Vstop samo z vabilom.

V nedeljo, 3. novembra je umrl 68-letni Alojz Semolč s Poljan št. 3. Pokojnika so pokopali naslednji dan, v ponedeljek, 4. novembra v Dobrobutu. Na zadnji poti ga je pospremilo veliko njegovih sosačev- nov in prebivalcev iz Dobrobuta. Pokojnik je bil sveden Slovenec in prijeten med domačini. Prizade- tim svojem izrekamo naše naj- globlje sožalje.

Včeraj-danes

ROJSTVA SMRTI IN POROKE

Od 3. do 9. novembra se je v go- rski občini rodilo 23 otrok, umrlo je 13 oseb, porok je bilo 3 in okli- cev 5.

ROJSTVA: Ugo Dornik, Fabio Sil- vester, Marco Trangani, Alessandro Sellan, Mario Di Cecco, Carlo Co- lio, Mauro Decorte, Martina Vitto- ri, Renata Baccardo, Alessandro Fiori, Daniela Rossi, Graziella Qua- rantotto, Roberto Rossi, Maurizio Ljotite, Alberto Carbone, Lucio Ge- rin, Marco Crasnick, Flavio Cecot, Mariapia Perusin, Marina Furlan, Virgilio Cocianni, Chiara Grusovin, Laura Zio.

SMRTI: 71-letna Maria Bressan, prof. Santolin, 41-letna Nada Bevar, 75-letna Carolina de Bosizio, 64-let- ni Giordano Favoni, elektricar 30- letni Roberto Rohl, kovč 39-letni Albino Furlan, 85-letna Maria Bla- zio, vd. Danucio, 58-letni Antonio Calligaris, 38-letna Nelda Spadigle, 54-letni Francesco rescia, podru- gno uro star Mario Di Cesco, 70-let- na Valeria Giacconi, vd. Capponari, 81-letna Orsola Belingar, vd. Pintar.

POROKE

Celestina in Irizera Sonja Bur- sco, občinski uradnik Gianfranco Silli in Maria Celso, železniški us- lужbenec Giulio Cargnel in tekstil- ka Gianna Bregant.

OKLICI: trgovski pomočnik Ser- gio Montini in delavka Olimpia Corso, karabinjer Luigi Bertolini in Maria Tamišek, delavca Aristide Cozzi in Norinda Carlon, profesor Stanislao Koljane in profesorica Franca Michelon, trgovski zastop- nik Ennio Depoli in učiteljica Ma- ria Luisa Lenot.

DEŽURNA LEKARNA

Danes ves dan in ponoči je od- prta v Gorici lekarna ALESANI, Ul. Carducci št. 12, tel. 22-68.

TEMPERATURA VČERAJ

Včeraj smo imeli v Gorici naj- višjo dnevno temperaturo 18 stop- ljin ob 13.30 in najnižjo 8,2 stopl- je nad ničlo ob 6.10. Povprečna dnevna vlaga je dosegla 88 odstot- kov.

NEDELJA, 10. NOVOBR 1963

Radio Trst A

8.00 Koledar: 8.30 Poslušali bo- ste... 9.00 Kmetijska oddaja: 9.30 O. vincu zapojmo: 10.00 Masa; nato Orkester Victor Young; 11.15 «Blisk nad Pacifikom», pu- stolovska zgodba, nato Na orgli- ce: 12.00 Slov. nabožna pesem; 12.30 Glasba po željah: 13.00 Kdo, kdaj, zakaj... 13.30 Glasba po željah: 14.45 «Zadovoljni kranj- ci»: 15.10 Jam session: 15.30 Ra- dijska novela: 15.55 Orkestra Touzet in Lemos: 16.30 Popoln- ski koncert: 17.30 Plesna čajan- ka: 18.30 Kino včeraj in danes; 19.00 Poeta Mars del Rio in Nico Fidenco: 19.15 Nedeljski vestnik: 19.30 Sestanev v Lizbo- ni: 20.00 Sport: 20.30 Znanje me- lodije: 21.00 iz slovenske fol- klora: 21.30 Beethoven: Simfo- nija št. 6: 22.10 Nedelja v spor- tu: 22.30 Plesni z nami: 23.00 Malo znanje skladbe.

Trst

9.30 Kmetijska oddaja: 12.15 Danes na športnih igriščih: 14.00 «El campanon».

Koper

6.00 Prenos RL: 7.15 Jutrjana glasba: 8.00 Prenos RL: 8.40 Do- mače viže: 9.00 Reportaža: 9.15 Zabavni zvoki: 9.45 Zbor «Vrba» iz Sovodnje: 10.00 Prenos RL: 10.30 Glasbena matineja: 11.30 Reportaža: 11.50 in 12.00 Glasba po željah: 12.30 Znanje in politen pregled: 12.30 Sestanev kralji in ljudje: 14.00 Glasba po željah: 15.15 Nepozabne melodije: 15.30 Domače pesmi in melodije: 16.00 Prenos RL: 19.00 Sportna ne- delja: 19.10 Glasbeni intermezzo: 19.30 Prenos RL: 22.15 Plesna glasba: 23.00 Prenos RL.

Nacionalni program

6.30 Vreme in Ital. morjih: 8.20 F. Goldani in njegova harmoni- ka: 8.30 Kmetijska oddaja: 9.10 Nabožna glasba: 11.10 Sprehod skozi čas: 11.35 Radijski kro- žek: 14.00 De Bellisova Sonata za violino in klavir: 14.25 Nogo- metna tekma Italija-S2: 16.15 V nedeljo skupaj: 17.15 Ital. pesmi in ples: 17.30 Simfonični kon- cert: 19.00 Sportni dnevnik: 20.25 G. Ruffini: «I Paragreen» a Pa- rigi: 21.00 Radijska križanka: 22.00 Luči in sence: 22.15 Simfo- nična glasba.

II. program

7.45 Jutrjana glasba: 9.00 Od- daja za ženske: 9.35 Nedeljski motiv: 10.00 Glasbeni setci kmetič: 10.35 Glasba za prazni- ni dan: 11.35 Pevci: 12.00 Sport- ne napovedi: 12.10 Ploške tedna: 14.30 Teden aktualnosti: 15.00 Je- sen in žalostna: 15.45 Neapeljske pesmi: 16.15 Oddaja za avtomo- biliste: 17.00 Glasba in sport: 18.35 Vasi izbranci: 19.30 Sreče- nje med notami: 20.35 Sama glasba: 21.00 Sportna nedelja: 21.35 Glasba v večeru.

III. program

7.05 Schubertove skladbe: 17.30 G. Guechner: «Leta e Leonce»: 19.00 Poulencove skladbe: 19.15 Španska kultura: 19.30 Vaskove- čni koncert: 20.30 Revija re- vij: 20.40 Stravinski: 21.20 Him- denihova opera: «Mathis der Maler».

Slovenija

6.00 Dobro jutro: 6.30 Napot- ki za turiste: 8.00 Mladinska ra- dijska igra: 8.40 iz albuma pesmi: 9.05 Naši poslušalci čestitajo: 10.00 Se pomnite, tovariši... 10.30

Hitra popravila

in prodaja TV aparatov

elektrorogospodinskih

predmetov

Radio TREVISAN

Trst, V. S. Nicolò 21, tel 24-018

Povabila: Via delle Milizie 3,

telefon stev 76-276

Ital. televizija

8.55 Nabožna oddaja: 11.30 Kmetijska oddaja: 16.30 Prenos športnega dogodka: 17.30 Nogo- metna tekma: Italija-S2: 18.30 TV — priredba: «Potnik za An- karov: 19.00 Dnevnik: 19.15 Sre- čanje s Johnom Sebastianom: 19.55 Petnajst minut z Arturom Testo: 20.10

Jutri zvečer prihod
Beograjčanov v Trst

V razgovoru s tajnikom OFK Beograd Lišaninom:

Z borbenostjo in vneemo mladih proti tehnično boljšemu moštvu Juventusa

Zanimanje za odlično tekmo za pokal sejemskih mest med Juventusom in Beogradom postaja dan za danom večja. Ukrep, da na stadion ne bodo pustili več kot 13.300 oseb, je dal še posebek v smeri zanimanja in je vzbudil, glede, da so to število v preteklih letih večkrat brez škode presegli, ne samo na ostre kritike temveč tudi pikre pripombe. Večina ljubiteljev nogometa upa, da bodo pristojni organi preprečili ta sklep. To upa tudi tajnik OFK Beograd tov. Lišanin, ki je že v Trstu, kjer bo uredil vse potrebno za nastanitev igralcev. Z danes se bo Lišanin sestel tu-

di s tajnikom turškega Juven-

Tajnik beograjskega kluba je prepričan, ker pozna športno vzgojo Tržčanov, da ne bo prišlo do izgredov. Zaradi tega bi morali izkoristiti kapaciteto tržaškega stadiona in dati tako možnost tukaš-

NOGOMET DANES

A LIGA
SPAL-MANTOVA
B LIGA
ALESSANDRIA-NAPOLI
Roversi
BRESCIA-CAGLIARI
Rigato
FOGGIA-I.S. MONZA
Gambrotta
PADOVA-VENEZIA
Marchese
PALERMO-TRIESTINA
Carminati
PARMA-VERONA H.
Righi
POTENZA-LECCO
De Marchi
PRO PATRIA-CATANZARO
Monti
UDINESE-COSENZA
Grignani
VARESE-PRATO
Zanchi

POTOVALNI URAD
«AURORA»
Trst — UL. Cicerone 4, tel. 29243

ima na razpolago vstopnice
za nogometno tekmo

OFK BEOGRAD-JUVENTUS

ki bo 13. novembra v Trstu

Agatha Christie: DEŠET ZAMORČKOV ŠLO JE...

«Vem, vem! Kmalu bo potrkal Rogers na vrata in prinesel v sobo zajtrk.»
Vera je rekla:
«O, kako si želim, da bi se to zgodilo!»
Filip Lombard je rekel resno:
«Da, toda to se ne bo zgodilo. Vsi smo zdaj v sanjskem svetu. In odslej bomo morali zelo paziti, da se nam kaj ne zgodi.»
Vera je vprašala nekoliko tiše:
«Če — če je eden izmed nas — kdo, mislite, da je?»
Filip Lombard je rekel:
«Ali lahko smatram, da ste izvezli naju dva? Mislim, da je tako prav. Dobro vem, da jaz nisem morilec — in na vas, na vas ne vidim, da bi bilo kaj blaznega. Vera. Vi ste ena najbolj zdravih in uravnovešenih deklet, kar sem jih kdaj srečal. Stavil bi, ne vem kaj, da ste popolnoma normalni.»
Vera se je rahlo nasmešnila in rekla:
«Hvala vam!»
Filip Lombard pa je rekel:
«No, gospodična Vera, ali mi ne boste vrnila poklona?»
Vera se je nekaj časa obotavljala, nato je rekla:
«Priznali ste, kakor veste, da se vam ne zdi človeško življenje bogve kako sveto. Vseeno si pa ne morem misliti, da bi

bili vi oseba — ki je sestavila besedilo za tisto gramofonsko ploščo.»
Lombard je rekel:
«Točno. Jaz bi umoril enega ali več ljudi, le če bi imel zares kaj od tega. Takega masovnega uboja se pa ne bi nikdar lotil. Morda torej ne prideva v poštev; zato si ogledva naših pet sojetnikov! Kateri izmed njih je neznan Owen? Jaz mislim, kar tako — brez vsakega dokaza — na Wargrave!»
Vera je bila zelo presenečena in je premišljevala precej časa, preden je vprašala: «Zakaj?»
«To je težko pojasniti. Predvsem je Wargrave star mož in je bil dolga leta predsednik sodišča. To se pravi, da je bil vsako leto po več mesecev Vsemogočni Bog. Tak človek se lahko prevzame. Nazadnje smatra, da je res vsemogočen, da ima oblast nad življenjem in smrtjo — in prav mogoče je, da se mu zmeša v glavi in sklene, da bo napravil še en korak naprej in postal sodnik in rabelj, vse obenem!»
Vera je rekla počasi:
«Da, to je že mogoče.»
Lombard je rekel:
«Na koga pa vi mislite?»
Vera je odgovorila brez obotavljanja:
«Na doktorja Armstronga.»
Lombard se je začudil: «Zdravnik? Veste, jaz bi mislil prej na vse druge.»
Vera je zasmejala z glavo.
«O, ne! Dve žrtvi sta bili zastrupljeni. To že kaže na zdravnika. Potem ne smemo pozabiti, da je gotovo le to, da je gospa Rogers vzela uspavalno sredstvo — in to ji je dal zdravnik.»
Lombard je moral priznati, da je to res.
Vera pa je še nadaljevala:
«Če zblazni zdravnik, preteče lahko precej časa, preden bi kdo to opazil. In zdravniki so vsi prezaposleni in živijo v stalni napetosti.»

DANES POPOLDNE NA OLIMPIJSKEM STADIONU

Italija - Sovjetska zveza (v povratni tekmi osmine finala) za evropski pokal narodov

ZA TEKMO S SANTOSOM
MILAN
ODPOTOVAL
V RIO

MILAN, 9. — Danes so odpotovali z letalom v Rio de Janeiro igralci Milana, ki bodo v četrtek odigrali povratno tekmo za medcelinski pokal s Peléjevim Santosom. Od igralcev je najbolj v formi Mora, medtem ko Maldini še ni popolnoma okreval od poškodbe na nogi. Zaradi tega je njegova priprava v moštvo še v dvomu. Milančani bodo verjetno nastopili v naslednji postavi:

Ghezzi, David, Trebbi, Pelagalli, Maldini, Trapattoni, Mora, Sani, Altafini, Rivera, Amarildo.

V prvi tekmi s Santosom, ki je bila v Milanu 16. oktobra, so zmagali Milančani 4:2.

RIM, 9. — Jutri, v nedeljo, bo sovjetska nogometna reprezentanca prvič nastopila v Italiji v povratni tekmi osmine finala turnirja za evropski pokal narodov. Jutri bo drugi dvoboj med nogometnima reprezentancama Italije in Sovjetske zveze.

V prvi tekmi so Italijani izgubili 2:0. Upali so, da bodo to čviro z lahkoto prebrli in marsikdo je bil prepričan, da bodo «plavi» v povratni tekmi zadali sovjetskemu nogometašem še hujsi udarec. Toda danes ni več takega optimizma. Sovjetski igralci so že v sredino na treningu v Tou-lousu pokazali izredno živahnost in tehnično zelo dobro izvedene akcije. Da so v izredni formi, so pokazali tudi med večernim treningom.

Sovjetska zveza je zato, ne glede na postavbo, ki jo bo Beškov poslal na igrišče, zelo trd oreh za Italijane. Domačini bodo moralni goste, če si seveda želijo zmagati, premagati v hitrosti, z orožjem vneem in predvsem s tehnično. Skratka: diktirati bodo moralno lastno igro in se ne bodo smeli prepustiti toku, kot se je to

večkrat zgodilo. Zadnjič so to napako ponovili v Sofiji, kjer so «kadeti» postali zelo lahek plen bolgarske B reprezentance.

Sedaj nam ne preostaja drugega kot govoriti o obeh enajstoricah.

RAI TV bo oddajala tekmo Italija - SZ v direktnem prenosu z začetkom ob 14.20. Istovestno bo tudi radijski prenos. Ob 21.30 pa bo na drugem kanalu registriran prenos.

Italijansko postavbo je Fabbri že objavil. V primerjavi z moskovsko je v njej pet novosti. Namesto Negrija je v vrstah Giuliano Sarti, desni branilec pa bo Burgnich. Mesto Maldinija, ki je v Moskvi razočaral, je tako postala last igralca Interja. Napad pa bo tri petine prenovljen. Med novimi imeni pa so Domenghini, Mazzola in Menichelli. Ostale pa je Fabbri potrdil in sicer: Facchetti, Guarneria, Salvadoreja, Trapattonija, Bulgarellija in Rivero. Naj pomembno, da ta postavba ni zadovoljila vseh in se sliši na račun nje precej kritik.

Beškov pa je dal obkrožiti sestavo reprezentance s pravico tajnostnosti. Z v Moskvi je poslal na igrišče postavbo, ki ni odgovarjala tisti, ki jo je dan prej napovedal. V Rimu pa ni hotel ničesar napovedati, s čimer je spravil Italijane še bolj v zadrego. Zelo verjetno bo Beškov potrdil postavbo, a redki izjema-mi, ki je zmagala v Moskvi. Za vratarja bo določil, sicer priletnega, a zelo prisenega Jašina, medtem ko bo mesto poškodovane Dubinskega verjetno prevzel Giotov. V napadu bo Ivanov gotovo igral, medtem ko bo za ostala mesta moral izbrati med naslednjimi igralci: Metreveli, Husajnov, Meški, Ponedelnik, Cilenko in Malefjev.

LESTVICE IN POKALI ŠPORTNEGA TEDNA

Pokal SKGZ
(za najboljšo rezultate)

CANKAR	215 točk
SKAMPERLE	173,75
BARKOVJE	63,75
ROCOL	59,5
DOM (Rojan)	44,25
DIJASKI DOM	40
BREG	22
ZGONIK	15
SPDT	14
JADRAN	10
PROSEK	2
SKEDENJ	0,75
Vel. Repen, Bani	0
Sirk (Križ), Trst	0

Pokal J. F. KREK
(za najboljšo izide v namiznem tenisu)

1. Dom (Rojan)	22,75 točke
2. Skamperle	17,75
3. Cankar	7,5
4. Barkovlje	4,25
5. Zgonik	3,5
6. Rocol	2
7. Dijaski dom	1,5
8. Skedenj	0,75

Pokal SPZ
(za največ aktivnih udeležencev)

1. Cankar	80 točk
2. Skamperle	43
3. Barkovlje	35
4. Dijaski dom	20
5. Zgonik	16
6. Dom (Rojan)	15
7. Rocol	11
8. Jadran	9
9. Breg	8
10. SPDT	7
11. Prosek	5
12. Sirk (Križ), V. Repen	4
14. Skedenj, Bani	2

Pokal PRIMORSKI DNEVNIK
(za najboljšo moške izide)

CANKAR	141,75 točke
SKAMPERLE	100,75
ROCOL	59,5
BARKOVJE	54
DOM (Rojan)	44,25
DIJASKI DOM	33
BREG	22
ZGONIK	15
JADRAN	10
SPDT	8
PROSEK	2
SKEDENJ	0,75

Pokal MI
(za najboljšo ženske izide)

1. Cankar	70,5 točke
2. Skamperle	66,5
3. Barkovlje	24,75
4. Dijaski dom	22

Pokal SPDT
(za planinsko-orient. pohod)

1. Skamperle	22 točk
2. Cankar	8
3. Rocol	6
4. Barkovlje	4
5. Prosek	2

Pokal BOR
(za največ aktivnih mladincev)

1. Cankar	14 točk
2. Barkovlje	10
3. Dijaski dom	9
4. Skamperle, Zgonik	8
5. Breg	7
7. Dom (Rojan)	4
8. Rocol	2

ARETTA
med elegantnimi urami švicarske
marke je najcenejša

ARETTA
ULTRA THIN

SPLOŠNA PLOVBA PIRAN
vzdržuje z modernimi tovarniškimi ladjami

redno progo Jadrano-Južna Amerika — via Zahodna Afrika (Rijeka Split, Napoli, Genova, Marseille, Casablanca, Dakar, Conakry, Takoradi, Tema, Rio de Janeiro, Santos, Montevideo, Buenos Aires) redno linijo okoli sveta (iz Jadrana v Indijo, Indonezijo, Japonsko, ZDA — Zahodna obala sredozemske juke)

TER NUDI
ladjske prevoze po vsem svetu z modernimi tovarniškimi ladjami od 1000 do 15.000 ton nosilnosti.
Za vse informacije se obrnite na upravo podjetja «Splošna plovba Piran», Zupaničeva ulica 24, in na naše agente po vsem svetu.
Telegrami: Plovba Piran
Telefoni: 72-170 do 72-177

HOTEL „SLON“
LJUBLJANA Titoja 10 tel. 20644, 20645 (Jugoslavija)

Opazujemo spoštovanju javnost na naše uslugi, ki jih nudimo v kletni restavraciji, kjer si lahko poturčite s hladnimi in toplimi malicami, kosilom in večerjo iz domačih specialitet po zelo pristopnih cenah.

Hotel Vam nudi 177 modernih ležišč, v moder- urejeni hotelski restavraciji. Vam nudimo vse domače in tuje specialitete. Dnevno večerni koncert v kavarni v nočnem HANU se lahko, vsak večer zabavate ob prijetnih zvokih in mednarodnem artističnem programu.

Sprejemamo rezervacije za manjše in večje družbe. Telefon 20-641-44.

Fernando Benitez
in Carlo Fuentes
o mehiški
književnosti

(Nadaljevanje s 3. strani)

nje in ki sploh ne znajo španskega jezika. Plemena gojijo stare azteške običaje — verske žrtvene obrede, zaklinjanja, čarodje in podobno. Benitez je v svojih romanih književnik, novinar, etnolog in zgodovinar obenem.

BENITEZ: Na svojih potovanjih po Mehiki sem spoznal prirodo, kraje, ljudi, legendo in anekdoto. Zgodovina me je uveljavila v etnologijo in roman. Za svoj roman štiri kraji sem črpal snov v zgodovinskih in družbenih stvarnostih. Događanje se odvija v obdobju naše revolucije, njegov junak je stari voditelj države, ki mora bežati iz prestolnice s svojimi sodniki, pristaji in državnim arhivom. Vlak, prenatrpan z ljudmi in materialom, napadejo uporniki. Stari voditelj se zateče v planine in tava od vasi do vasi. Na koncu ga v neki koči ubijejo njegovi nazreči sodniki. Povest ima zgodovinsko osnovo, a je istočasno tudi simbolična. Globoko nie je namreč preteslo pripovedovanje nekega etnologa o običajih pri nekaterih voditeljih azteških plemenih, da ostareli voditelji odredijo samomor, če se prizadejajo upreti temu, kar jim jih mlajši sami pokončajo. Družbe, pri katerih se življenjska sila nenehno obnavlja, ki so v nenehnem gibanju, so ne-kako usodno prislilene, da eliminirojo predstavljene oblasti preživele etape.

Prevedla J. K.

Priznani
slovenski slikar
se predstavlja
kot potopisec

(Nadaljevanje s 3. strani)

in ga obenem prijetno razvedri. Pri tem je njegova pripoved napisana napeto, tako da je knjiga delala od tega, da bi bila dolgočasna. Morda nam knjiga ne odgovori na vsa vprašanja, ki bi jih morda postavljal naš bralec, hoteč spoznati bližnje zapletenosti političnega in družbenega dogajanja v jugoslovanski državi v današnjem času. Družbeni in politični razmer se avtor dotika sorazmerno malo ali pa sploh ne. Toda iz opisev vseh dogodkov in srečanj pa tudi spoznanj — opeje avtorjeva osebna prizadetost. In prav v tej neposrednosti pripovedi je njena prava vrednost. Pisateljski opis niso niti dokumentarni niti podprti s številkami, tako povedani so tako da jih spoznamo, razumemo in da smo o njih prepričani. Pa tudi vsaj v glavnem potopisu.

V oblikovanju pogleda je knjiga solidna. To so neke vrste zapiski, nekaj dnevnik, ki ga je avtor sproti pisal in za knjigo seveda posebej obdelal. Dnevnik, opremljen z lastnimi risbami, ki lepo dopolnjujejo tekst, čeprav so morda premajhne. Jezik je lep in plastičen in lepo izraža čustveno bistvo opazovalno oko.

Če upoštevamo, da imamo lastnih knjig o daljnih delih jugoslovanske Azije malo ali pa sploh nič, da tudi potopisna literatura pri nas še ni posebno bogata, potem pomeni «Okameneli smeh» lepo dopolnilno literaturo. In ker je knjiga še priklupna, topla in zanimiva napisana, jo je res treba pohvaliti.

Sl. Rb.

Gostilna
«Maček»
LJUBLJANA

Cankarjevo nabrežje 15-17
Vas vabi na razne primorske in druge specialitete ter se priporoča za cenjeni obisk!

3.

gotov in mogoče se motim. Samo to lahko rečem, da mora biti ta človek zelo, zelo hladnokrven.»
Rogers si je obiral potno čelo in rekel s hripavim glasom: «Zdi se mi kakor hude sanje, da hude sanje!»
Blore ga je radovedno pogledal in rekel: «Ali mislite, da veste vi kaj več o tem, Rogers?»
Rogers je zmajal z glavo in rekel: «Ne vem, ničesar ne vem. In prav zato sem na smrt preplašen... in nobene sodbe si ne morem ustvariti...»

Doktor Armstrong je rekel odločno: «Moramo od — moramo! Za vsako ceno!»
Gospod sodnik Wargrave je gledal zamišljeno skozi okno sobe za kadičce. Igral se je z vrvice svojih naočnikov. Rekel je: «Nočem seveda biti vremenski prorok. Ne gdi se mi pa verjetno, da bi prišel na otok kaj čoln — tudi če bi vedeli, v kakšni stiski smo — vsaj ne prej, kakor čez štirindvajset ur — in še tedaj le, če se veter polože.»

Doktor Armstrong je zastokal: «In medtem nas lahko vse pomori kar v naših posteljah?»
«Upam, da ne,» je rekel gospod sodnik Wargrave. «Sprejel bom vse potrebne mere, da se kaj takega ne zgodi.»

Doktorju Armstrongu je šinila v glavo misel, da se tak star mož, kakršen je sodnik, mnogo bolj trdozravno oklepa življenja kakor kak mlajši mož. V svoji zdravniški praksi je že večkrat naletel na take primere. Sam je mogoče dvajset let mlajši kakor sodnik in vendar nima tako razvitega čista samohranitve.

Gospod sodnik Wargrave je mislil sam pri sebi: «Da bi vse pomoril kar v posteljah Ti zdravnik so vsi enaki — vsi mislijo po istem vzorcu. Res nezanimiv človek...»

(Nadaljevanje sledi)

UREDNIŠTVO: TRST — UL. MONTECCHI 6-II. TELEFON 93-808
letna 1800 lir, polletna 3500 lir, celoletna 6400 lir — SFRJ: v tednu
Stritarjeva ulica 3 I, telef. 21-928, tekoči račun pri Narodni banki v
IN 94-634 — Poštni predal 559 — PODRUŽNICA GORICA: Ulica S. Pellico 1-II. Tel. 33-32 — UPRAVA: TRST — UL SV. FRANCIŠKA št. 20 — Tel. št. 37-338 — NAROCNINA: mesečna 650 lir — Vnaprej: celotno tržaškega tiska Trst 11-5374 — ZA SFRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, 11-5374 — OGLASI: Cene oglasov: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 150, finančno-upravni 250, osmrtnice 150 lir — Mail oglasi 40 lir beseda. — Vsi oglasi se naročajo pri upravi. — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst